

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE JEDWABNE

GMINA JEDWABNE
POWIAT ŁOMŻYŃSKI
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
1.1. CEL DIAGNOZY	3
1.2. STRUKTURA DIAGNOZY	4
1.3. PRZYJĘTA METODYKA DIAGNOZY.....	4
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY JEDWABNE.....	7
2.1. POŁOŻENIE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY	7
2.2. SFERA SPOŁECZNA.....	10
2.3. SFERA GOSPODARCZA.....	14
2.4. SFERA TECHNICZNO-ŚRODOWISKOWA	15
2.5. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	17
3. KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH.....	19
4. WSPÓŁWYSTĘPOWANIE INNYCH NEGATYWNYCH ZJAWISK	47
4.1. SFERA GOSPODARCZA.....	47
4.2. SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA.....	50
4.3. SFERA TECHNICZNO-ŚRODOWISKOWA	58
5. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY JEDWABNE	73
6. SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	80

1. WSTĘP

1.1. CEL DIAGNOZY

Podstawę prawną opracowania przedmiotowej Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Jedwabne stanowi art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 278).

Zgodnie z treścią ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zwanej dalej ustawą, obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją wskazanych powyżej negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym obszary nieposiadające ze sobą granic wspólnych. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego opracowuje się diagnozę, w której wykorzystuje się obiektywne, weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji sporządza się Gminny Program Rewitalizacji, który przyjmowany jest w drodze uchwały rady miejskiej.

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów, a także nawiązanie do gminnych dokumentów strategicznych.

Celem niniejszej diagnozy jest więc przeanalizowanie rozkładu przestrzennego wskazanych w ustawie negatywnych zjawisk na terenie całej gminy i zidentyfikowanie obszaru zdegradowanego (obszaru koncentracji tych zjawisk), a w jego ramach – ewentualnych

obszarów szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych, gdzie powinien być wyznaczony obszar rewitalizacji.

1.2. STRUKTURA DIAGNOZY

Ustawa w art. 9 wskazuje minimalny zakres danych, który należy niezbędnie objąć diagnozą, a przez to sugeruje minimalną strukturę diagnozy, którą zastosowano w przedmiotowym dokumencie. Struktura diagnozy wynikająca z treści art. 9 ust 1 ustawy przedstawia się następująco:

- 1) Diagnoza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności:
 - a. bezrobocia,
 - b. ubóstwa,
 - c. przestępczości,
 - d. wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1411),
 - e. niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także
 - f. niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.
- 2) Diagnoza współwystępowania przestrzennego pozostałych negatywnych zjawisk:
 - a. gospodarczych lub
 - b. środowiskowych lub
 - c. przestrzenno-funkcjonalnych lub
 - d. technicznych.

Diagnoza ma zatem dwie główne części merytoryczne: część poświęconą koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz część poświęconą diagnozie ewentualnego nakładania się na nie pozostałych negatywnych zjawisk.

1.3. PRZYJĘTA METODYKA DIAGNOZY

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji nie wskazuje konkretnej metody diagnostycznej, wobec tego metody takie należało przyjąć na podstawie przesłanek ogólnych, kierując się kryterium zobiektywizowania wyników. W szczególności należało rozstrzygnąć kwestię delimitacji obszaru do analizy oraz warunków granicznych dla wytyczenia obszaru.

W przedmiotowym opracowaniu przyjęto metodę porównującą jako pola odniesienia jednostki urbanistyczne, czyli poszczególne miejscowości wchodzące w skład Gminy Jedwabne. W przypadku poszczególnych porównywalnych zjawisk odniesiono dane dla danej miejscowości do średniej wielkości cechy dla całego obszaru Gminy Jedwabne.

Rozpoczynając proces analityczny w oparciu o przekrojowe dane zebrane do diagnozy wyznaczono wskaźniki obrazujące sytuację w poszczególnych obszarach badawczych. W dalszej kolejności zebrane dane zostały poddane analizie, co umożliwiło przypisanie zjawisk kryzysowych do wyłoniętych stref i delimitację obszarów problemowych na terenie Gminy Jedwabne. Za wartości referencyjne wskaźników przyjęto ich średnie wartości dla Gminy Jedwabne. O zjawiskach negatywnych świadczą negatywne odchylenia od tych wartości zależne od rodzaju wskaźnika. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w analizie uwzględniono dwa rodzaje wskaźników:

- wskaźniki (stymulanty rewitalizacji), dla których odchylenie w górę od wartości referencyjnej wskazuje na sytuację kryzysową i większą potrzebę działań rewitalizacyjnych,
- wskaźniki (destymulanty rewitalizacji), dla których odchylenie w dół od wartości referencyjnej wskazuje na sytuację kryzysową i potrzebę interwencji.

Zebrane dane zostały wykorzystane do przeprowadzenia analizy wskaźnikowej w oparciu o zestaw wskaźników odnoszących się do każdej ze sfer (społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, techniczno-środowiskowej).

Tabela 1. Zestawienie wskaźników

SFERA SPOŁECZNA
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców
Frekwencja wyborcza w wyborach lokalnych w 2024 r., oddzielnie frekwencja w wyborach do: Rady gminy, na Burmistrza, do Rady powiatu i do Sejmiku województwa
Frekwencja wyborcza w wyborach europejskich w 2024 r.
Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r., oddzielnie frekwencja w wyborach do: Sejmu, Senatu
Stosunek liczby mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców
SFERA GOSPODARCZA
Liczba zarejestrowanych podmiotów na 1000 mieszkańców
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Wskaźnik dostępności do miejsc rekreacji na 100 mieszkańców
Wskaźnik występowania stowarzyszeń na 100 mieszkańców
Występowanie ścieżek rowerowych
Występowanie ośrodków kultury
Występowanie szkół
SFERA TECHNICZNO-ŚRODOWISKOWA
Ilość (w kg) azbestu w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Zanieczyszczenie powietrza
Wskaźnik związany z niedostępnością do wodociągu w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Wskaźnik występowania zabytków na 100 mieszkańców
Występowanie obiektów komunalnych wymagających przeprowadzania prac

Źródło: Opracowanie własne

Analizie poddano dane mierzalne, obiektywne i weryfikowalne, pozyskane z instytucji działających na terenie Gminy Jedwabne, a także informacje prezentowane przez GUS, zgodnie ze stanem na koniec 2023 r. (w momencie tworzenia dokumentu dane dotyczące 2024 r. nie były jeszcze w pełni dostępne). Wybrany zestaw wskaźników posłużył do zbadania natężenia zjawisk kryzysowych występujących na danym terenie i wyłonienia obszaru najbardziej predestynowanego do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi.

W dalszej części opracowania zaprezentowano wyniki przeprowadzonej analizy wskaźnikowej w ujęciu społecznym, gospodarczym, funkcjonalno-przestrzennym i techniczno-środowiskowym.

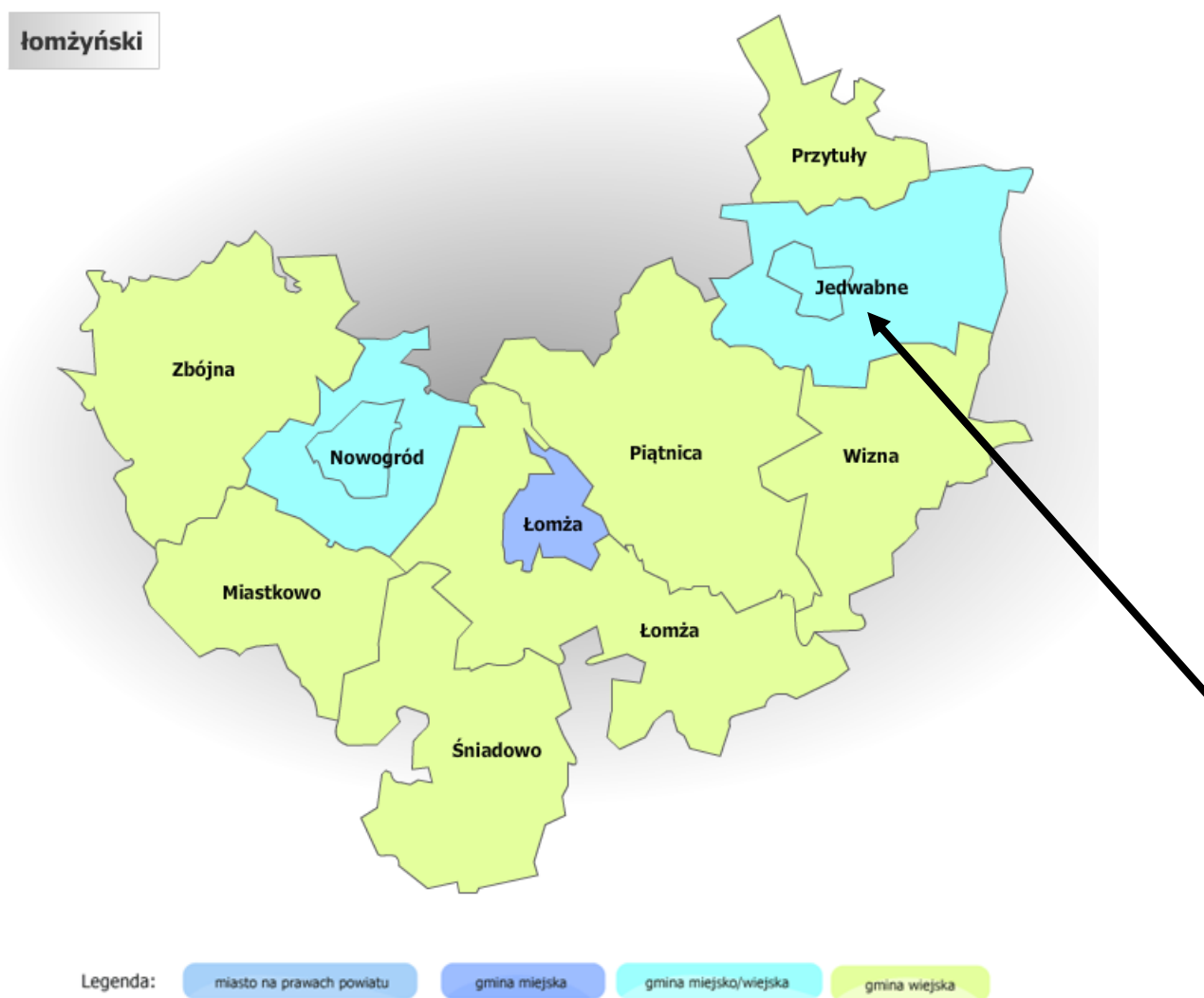
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY JEDWABNE

2.1. POŁOŻENIE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Gmina Jedwabne jest położona w województwie podlaskim, na Wysoczyźnie Kolneńskiej, w północno-wschodniej części powiatu łomżyńskiego i jest jedną z 9 gmin tego powiatu. W skład gminy wchodzi miasto Jedwabne oraz 45 sołectw.

Gmina Jedwabne sąsiaduje z gminami: od północy – Przytuły i Radziłów, od wschodu – Trzcianne, od południa – Wizna i Piątnica, od zachodu – Piątnica i Stawiski.

Rysunek 1. Położenie Gminy Jedwabne na tle powiatu łomżyńskiego

Źródło: <https://administracja.mac.gov.pl>

Powierzchnia Gminy Jedwabne wynosi 159 km², co stanowi 11,73% powierzchni całego powiatu.

Tabela 2. Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach

Miejscowość	Liczba mieszkańców
Bartki	49
Biczki	16
Biodry	130
Borawskie	44
Bronaki-Olki	37
Bronaki-Pietrasze	109
Brzostowo	94
Burzyn	77
Chrostowo	63
Chyliny	58
Grabnik	10
Grądy Małe	54
Grądy Wielkie	55
Janczewko	67
Janczewo	79
Jedwabne	1577
Kaimy	73
Kajetanowo	22
Kamianki	86
Karwowo- Wszebory	173
Kąty	83
Koniecki	76
Konopki Chude	51
Konopki Tłuste	84
Korytki	55
Kosaki-Turki	92
Kotowo Stare	33
Kotowo-Plac	112
Kotówek	41
Kubrzany	104
Kucze Małe	73
Kucze Wielkie	121
Kuczewskie	15
Makowskie	87
Mocarze	130
Nadbory	90
Olszewo-Góra	73
Orlikowo	199
Pawełki	82

2.2. SFERA SPOŁECZNA

Demografia

Istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój Gminy Jedwabne jest sytuacja demograficzna oraz perspektywy jej zmian. Na terenie gminy zauważalna jest tendencja związana ze zmniejszaniem się liczby ludności, co zostało zaprezentowane szczegółowo w tabeli 3.

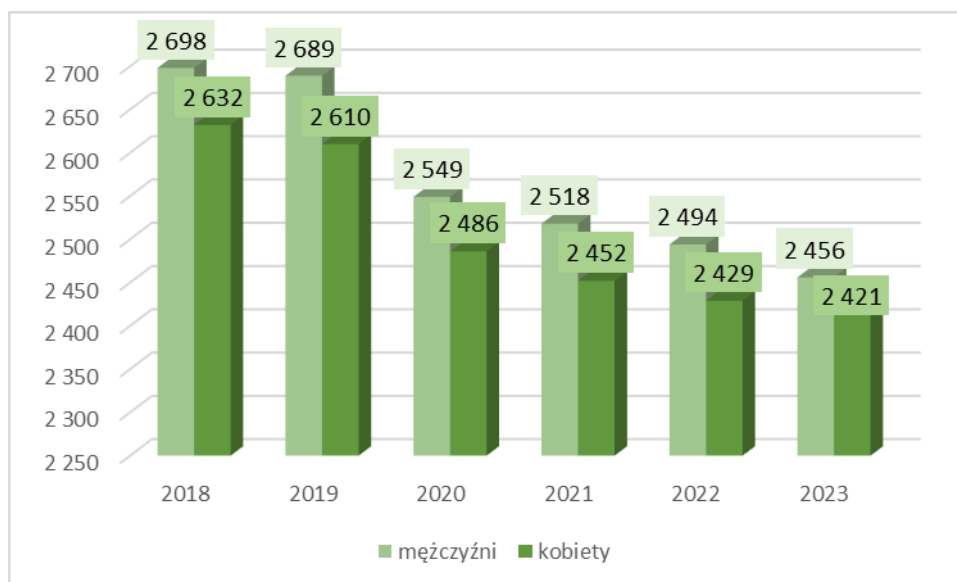
Tabela 3. Liczba ludności na terenie Gminy Jedwabne w latach 2018 – 2023

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba ludności							
ogółem	osoba	5 330	5 299	5 035	4 970	4 923	4 877
mężczyźni	osoba	2 698	2 689	2 549	2 518	2 494	2 456
kobiety	osoba	2 632	2 610	2 486	2 452	2 429	2 421

Źródło: Dane GUS

Analizując liczbę ludności z uwzględnieniem płci należy zauważyć, że we wszystkich latach analizy było więcej mężczyzn niż kobiet.

Wykres 1. Liczba ludności na terenie Gminy Jedwabne z uwzględnieniem płci

Źródło: Dane GUS

W Gminie Jedwabne współczynnik feminizacji (w 2023 r.) wynosi 99. Oznacza to, że na 100 mężczyzn przypadają średnio 99 kobiet. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 59,9% ogółu ludności i jest grupą dominującą. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym wynosi 22,7%, a w wieku przedprodukcyjnym – 17,4%. Udział procentowy mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym w latach 2018 – 2020 spadał, w 2021 r. wzrósł, by od 2022 r.

ponownie zaczął spadać. Ostatecznie w 2023 r. udział osób w wieku produkcyjnym wśród mieszkańców gminy był mniejszy niż w 2018 r. o 3,2%.

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2018 – 2023 systematycznie rósł (w 2023 r. udział osób z tej grupy był większy o 3,3% niż w 2018 r.) . Świadczy to o procesie starzenia się gminy i wzrastania obciążenia ekonomicznego i demograficznego. Jeżeli ten trend się nie zmieni, to w przyszłości będzie wzrastał współczynnik obciążenia demograficznego tj. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Wskaźnik obciążenia demograficznego ukazujący ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym rósł od 2018 r. do 2020 r., w 2021 r. spadł by od 2022 r. ponownie zaczął spadać. Porównując rok 2023 z rokiem 2018 widać, że wskaźnik ten wzrósł o 8,8%. Wzrost odzwierciedla zmiany, jakie obserwujemy w danej jednostce terytorialnej oraz jakie będą nasilać się w przyszłości. Wzrost liczby osób starszych przypadających na osoby pracujące i dzieci wynika z ogólnego postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, ale w przypadku Gminy Jedwabne dodatkowymi czynnikami pogłębiającymi ten proces jest niekorzystny bilans migracji (we wszystkich latach analizy saldo to osiągnęło poziom ujemny).

W kwestii migracji zauważalna jest ogólnopolska tendencja do przemieszczania się ludności z obszarów miejskich na mniej zurbanizowane obszary przyległe, jednak nie powoduje to znaczącego przyrostu mieszkańców Gminy Jedwabne.

Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Jedwabne działają różne organizacje pozarządowych, ich zestawienie zawarto w tabeli 4.

Tabela 4. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Jedwabne

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Numer KRS
1.	"Brzostowo-Kraina Szczęśliwych Krów"	Brzostowo 34	0000663701
2.	Euforia	Ul. M.C. Skłodowskiej 6 Jedwabne	0001067110
3.	Fundacja "Sztuk i Dialogu"	Ul. Piękna 8 Jedwabne	0000419652
4.	Fundacja Biebrzańskie Rozlewisko	Ul. Cmentarna 10 Burzyn	0000648942
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Burzynie	Ul. Cmentarna 5 Burzyn	0000070768
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Grądach Wielkich	Grądy Wielkie 4	0000077634
7.	Ochotnicza Straż Pożarna w Jedwabnem	Ul. Piękna 2 Jedwabne	0000064738
8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kamiankach	Kamionki 2	0000064663
9.	Stowarzyszenie Miłośników Ziemi	Ul. Piękna 8 Jedwabne	0000809573

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Numer KRS
	Jedwabieńskiej		
10.	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej Im. Adama Mickiewicza W Jedwabnem "Bliżej Dziecka"	Ul. Wojska Polskiego 17 Jedwabne	0000328353
11.	Stowarzyszenie Twórców - Rita Et Antonio	Ul. Łomżyńska 8 /7 Jedwabne	0000339604

Źródło: KRS

Bezrobocie

Na terenie Gminy Jedwabne liczba bezrobotnych od 2018 r. do 2021 r. spadała, od 2022 r. zaczęła rosnąć, wciąż jednak liczba osób bezrobotnych w 2023 r. był mniejsza niż w 2018 r. o 43 osoby.

Biorąc pod uwagę płeć w latach 2018 – 2019 w 2021 r. większe bezrobocie występowało wśród kobiet. W pozostałych latach to wśród mężczyzn poziom bezrobocia był większy.

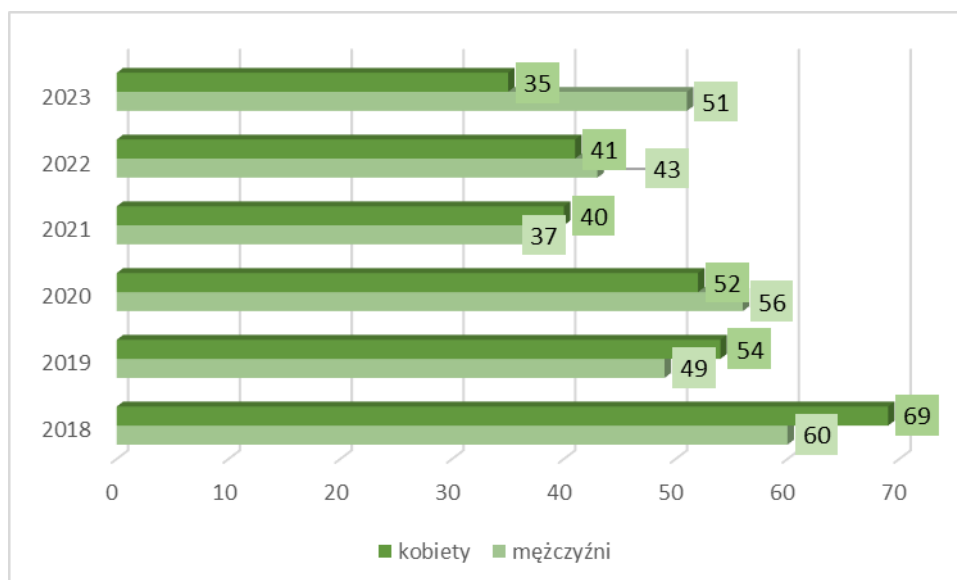
Analizując dane dotyczące bezrobocia na terenie gminy nie można zapomnieć, że badania statystyczne prowadzone przez GUS nie pokazują pełnego obrazu rynku pracy, nie rejestrując przede wszystkim problemu ukrytego bezrobocia w rolnictwie. Nie można także pomijać faktu, że w przeciągu ostatnich lat zmieniały się przepisy dotyczące sposobu określania statusu osoby bezrobotnej, które eliminowały z tej statystyki niejednokrotnie całe grupy społeczne. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na statystyki rynku pracy jest ujemne saldo migracji. Saldo migracji wewnętrznych we wszystkich analizowanych lat było ujemne. Saldo migracji zagranicznych osiągnęło w większości niewielkie wielkości (oprócz 2019 r. oscylowało pomiędzy -1 a 2 osobami, w 2019 r. osiągnęło ono 6 osób). Zgodnie z powyższym można przewidywać, że w dalszym ciągu sytuacja będzie niejednorodna i stopa bezrobocia będzie się zmieniać tak jak w analizowanych latach.

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Jedwabne w latach 2018 – 2023

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni zarejestrowani wg płci w gminach							
ogółem	osoba	129	103	108	77	84	86
mężczyźni	osoba	60	49	56	37	43	51
kobiety	osoba	69	54	52	40	41	35
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci							
ogółem	%	3,8	3,1	3,6	2,6	2,8	2,9
mężczyźni	%	3,2	2,7	3,3	2,2	2,6	3,2
kobiety	%	4,6	3,6	3,8	3,0	3,1	2,7

Źródło: Dane GUS

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Jedwabne w latach 2018 – 2023

Źródło: Dane GUS

Struktura bezrobotnych wykazuje, że najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Taka sytuacja sprzyja powstawaniu ujemnych skutków społecznych i ekonomicznych.

Bezrobotni w wieku do 30 roku życia oraz w wieku powyżej 50 roku życia stanowią w łącznie 58,14% osób bezrobotnych (w obu przypadkach udział osób w danej grupie stanowi 29,07% ogółu bezrobotnych).

Ochrona zdrowia

W zakresie podstawowej opieki medycznej na terenie Gminy Jedwabne w 2023 r. funkcjonował jeden podmiot (dane GUS). Funkcjonowały 2 apteki.

W zakresie opieki szpitalnej oraz specjalistycznej mieszkańcy korzystają z usług placówek zlokalizowanych m.in. na terenie miasta Łomży.

Edukacja

W Gminie Jedwabne funkcjonują dwie placówki oświatowe. W Jedwabnem wszystkie rodzaje funkcjonujących szkół skupione są w Zespole Szkół Samorządowych. Drugą placówką oświatową na terenie Gminy Jedwabne jest Szkoła Podstawowa w Nadborach.

Instytucje kultury

Na terenie Gminy Jedwabne funkcjonują następujące placówki kulturalne:

- Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Jedwabnem;
- Biblioteka Publiczna w Jedwabnem.

2.3. SFERA GOSPODARCZA

Na terenie Gminy Jedwabne – zgodnie z danymi GUS – działało w 2023 r. 322 podmiotów gospodarczych. W analizowanym okresie liczba przedsiębiorców działających na terenie gminy wzrosła o 28,29%. Największa liczba jednostek działała w sektorze prywatnym – 95,65% ogółu podmiotów gospodarczych.

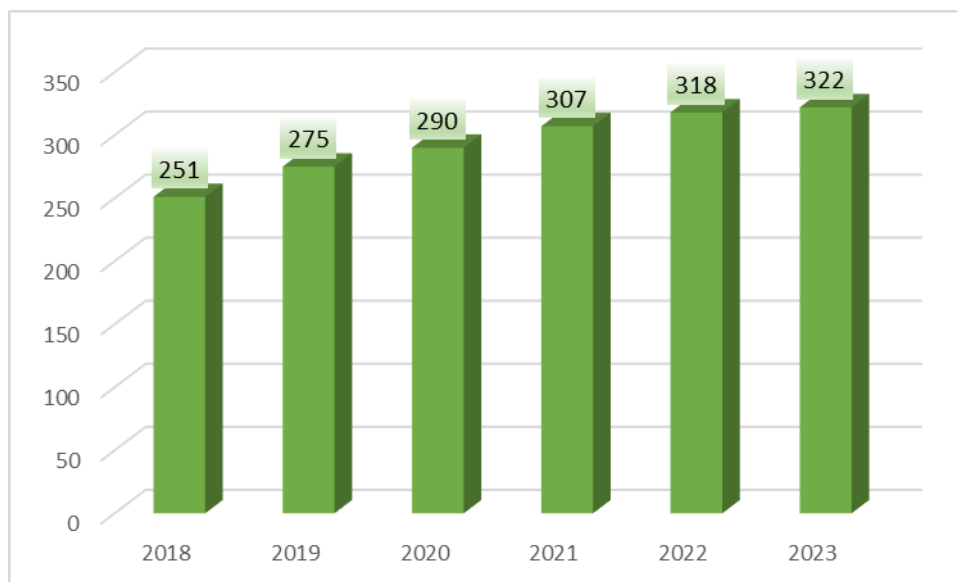
Grupę dominującą stanowią podmioty o liczbie pracujących do 9 osób – 314 firm w 2023 r. Należy podkreślić, że w gminie funkcjonowało 6 podmiotów o liczbie pracujących 10-49 oraz 2 podmioty o liczbie pracowników 50 - 249, co świadczy o charakterze przedsiębiorczości na terenie Gminy Jedwabne. Ma ona charakter przede wszystkim indywidualnej działalności, prowadzonej przez osoby fizyczne z ograniczoną liczbą pracujących.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Jedwabne w latach 2018 – 2023

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
podmioty gospodarki narodowej ogółem	251	275	290	307	318	322
sektor publiczny						
ogółem	15	14	14	14	14	14
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	11	10	10	10	10	10
spółki handlowe	1	1	1	1	1	1
sektor prywatny						
ogółem	236	261	276	293	304	308
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	190	211	227	244	253	254
spółki handlowe	5	5	5	5	7	10
spółdzielnie	2	2	2	2	2	2
fundacje	2	2	2	2	2	3
stowarzyszenia i organizacje społeczne	11	12	12	12	12	12

Źródło: Dane GUS

Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Jedwabne w latach 2018 – 2023

Źródło: Dane GUS

Wśród zarejestrowanych podmiotów dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 254, co stanowiło 78,88% ogółu podmiotów. Na koniec 2023 roku w gminie zarejestrowanych było 10 spółek handlowych i 2 spółdzielnie.

2.4. SFERA TECHNICZNO-ŚRODOWISKOWA

Zgodnie z danymi GUS stopień zwodociągowania Gminy Jedwabne w 2023 r. wynosił 61,0%. Łączna długość sieci wodociągowej wynosiła 112,3 km, zaś liczba przyłączy wodociągowych to 969 szt.

Tabela 7. Stan zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Jedwabne

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022	2023
długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	-	-	80,2	91,9	104,5	112,3
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	80,2	80,2	80,2	91,9	-	-
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	770	775	788	840	918	969
woda dostarczona	dam ³	-	-	114,9	111	116,6	125,3

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022	2023
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	90,4	85,9	93	94,3	96	104,8
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	17	16,2	18,3	18,9	19,4	21,4
zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	m ³	15,2	14,6	40,6	38,7	19,3	23,8
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	m ³	17,8	16,9	7	8,7	19,5	20,1
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	1311	1298	1374	1369	1368	1355
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	2597	2585	2553	2630	2740	2793

Źródło: Dane GUS

Na terenie gminy, na jej terenie miejskim, istnieje sieci kanalizacji sanitarnej. W pozostałych przypadkach mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Długość sieci kanalizacyjnej (w 2023 r., zgodnie z danymi GUS) wynosi 8,2 km. Liczba przyłączy wynosi 345 szt.

Tabela 8. Sieć kanalizacyjna

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022	2023
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	8,1	8,1	8,1	8,2	8,2	8,2
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	332	333	338	338	343	345
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	33,1	41,2	54,6	47,0	47,0	60,6
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	29,0	4,0	52,0	43,0	44,0	56,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	1 153	1 142	1 211	1 205	1 206	1 196
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1 153	1 142	1 211	1 205	1 206	1 196

Źródło: Dane GUS

Zgodnie z danymi GUS w 2023 r. na terenie gminy funkcjonowało 607 zbiorników bezodpływowe, 75 oczyszczalni przydomowych i 1 stacja zlewna.

Tabela 9. Gromadzenie nieczystości

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022	2023
zbiorniki bezodpływowe - stan w dniu 31 grudnia	szt.	546	547	547	547	547	607
oczyszczalnie przydomowe - stan w dniu 31 grudnia	szt.	50	60	60	60	60	75
stacje zlewne - stan w dniu 31 grudnia	szt.	1	1	1	1	1	1

Źródło: Dane GUS

Gmina Jedwabne jest położona poza ważnymi drogami tranzytowymi o charakterze drogi międzynarodowej, międzyregionalnej.

Przez gminę przebiega droga wojewódzka 668 oraz drogi powiatowe i gminne.

Część dróg stanowiących sieć drogową Gminy Jedwabne nie odpowiada wymaganiom określonym w przepisach prawa dla dróg publicznych, charakteryzuje się niewystarczającymi parametrami technicznymi w stosunku do określonych w nich wymogów. Część dróg posiada nawierzchnię żwirową, co powoduje, że możliwość poruszania się tymi szlakami komunikacyjnymi jest bardziej uzależniona od warunków atmosferycznych niż ma to miejsce w przypadku dróg asfaltowych.

W związku z tym niezbędne jest podjęcie działań mających na celu poprawę standardu technicznego dróg publicznych, zapewniającą poprawę jakości dróg i bezpieczeństwa ruchu drogowego. W tym celu niezbędne jest dokonanie budowy, przebudowy rozbudowy i modernizacji istniejących dróg publicznych stanowiących sieć komunikacyjną gminy.

2.5. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Na terenie Gminy Jedwabne występują liczne obiekty zabytkowe podlegające ochronie i wpisane do centralnego rejestru zabytków (rejestr A) oraz wojewódzkiej ewidencji zabytków. W Wykazie zabytków nieruchomych województwa podlaskiego (stan na dzień 13 lutego 2025 r.) znajdują się następujące zabytki z terenu Gminy Jedwabne:

- miejscowość: Borawskie
- cmentarz wojenny z I wojny światowej, nr rej.: 256 z 27.02.1987,
- miejscowość: Burzyn

- cmentarz rzym.-kat. (część), 1 poł. XIX, nr rej.: 299 z 10.06.1987,
 - miejscowość: Jedwabne
- układ przestrzenny miasta, nr rej.: A-397 z 23.02.1990,
- kościół par. p.w. św. Jakuba Ap., 1926, nr rej.: A-398 z 1.03.1990,
- plebania, k. XIX, nr rej.: j.w.,
- nagrobki o charakterze zabytkowym na cmentarzu rzym.-kat. (4 nagrobki), 1907-1945, nr rej.: 291 z 8.06.1987,
- cmentarz żydowski, 1 poł. XIX, nr rej.: 374 z 29.07.1988,
- mogiła-pomnik, 1941, nr rej.: A-438 z 30.12.1991
- zespół dworski, 2 poł. XVIII-XIX:
 - dwór, nr rej.: A-269 z 14.08.1969,
 - park z aleją kasztanowcową, nr rej.: A-269 z 30.11.1991,
 - miejscowość: Makowskie
- cmentarz wojenny z I wojny światowej, nr rej.: 254 z 27.02.1987,
 - miejscowość: Orlikowo
- cmentarz wojenny z I wojny światowej, nr rej.: 255 z 27.02.1987.

Tabela 10. Wykaz obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Jedwabne

miejsowość	adres	zabytek	nr rej	I dz
Borawskie	dz. nr 50	cmentarz wojenny z I wojny światowej żołnierzy niemieckich	256 z dn. 27.02.1987 r.	KL-WKZ-5340/17/87
Burzyn	dz. nr 68	fragment cmentarza rzymskokatolickiego	299 z dn. 10.06.1987 r.	KL.WKZ-5340-60/87
Jedwabne		historyczny układ przestrzenny miasta Jedwabne	397 z dn. 23.02.1990 r.	KL.WKZ-5340-1/90
Jedwabne	ul. Poświętna nr 4 dz. nr 753	kościół parafialny p.w. św. Jakuba	398 z dn. 01.03.1990 r.	KL.WKZ-5340-3/90
Jedwabne	ul. Poświętna dz. nr 753	plebania	398 z dn. 01.03.1990 r.	KL.WKZ-5340-3/90
Jedwabne	ul. Cmentarna dz. nr 547	cmentarz rzymskokatolicki /4 nagrobki zabytk./	291 z dn. 08.06.1987 r.	KL.WKZ-5340-52/87
Jedwabne	ul. Krasickiego dz. nr 646	cmentarz żydowski	374 z dn. 29.07.1988 r.	KL.WKZ-5340-22/88
Jedwabne	ul. Cmentarna	cmentarz wojenny z I wojny św.		

miejsowość	adres	zabytek	nr rej	I dz
		(żołnierzy niemieckich)		
Jedwabne	ul. Krasickiego dz. nr 688/	mogiła z II wojny światowej - pomnik	438 z dn. 30.12.1991 r.	KL.WKZ-5340-24/91
Jedwabne	ul. Cmentarna dz. nr 703	młyn motorowo - elektryczny		
Jedwabne	ul. Piękna 8 dz. nr 1284	dawny dwór Rozbieleńskich, Skarżyńskich /obecnie Miejski Dom Kultury/	323 z dn. 16.08.1969 r.	KL.III.- 680/3/68
Jedwabne		park dworski z aleją kasztanową	465 z dn. 30.11.1991 r.	KL.WKZ-5340-53/91
Makowskie	dz. nr 41	cmentarz wojenny z I wojny św.	254 z dn. 27.02.1987 r.	KL-WKZ-5340/15/87
Orlikowo	dz. nr 167	cmentarz wojenny z I wojny św.	255 z dn. 27.02.1987 r.	KL-WKZ-5340/16/87
Siestrzaki /Siestrzanki/	dz. nr 147	cmentarz wojenny z I wojny św. (żołnierzy niemieckich)		

Źródło: <http://wosoz.pbip.pl>, stan na dzień 12 luty 2025 r.

3. KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

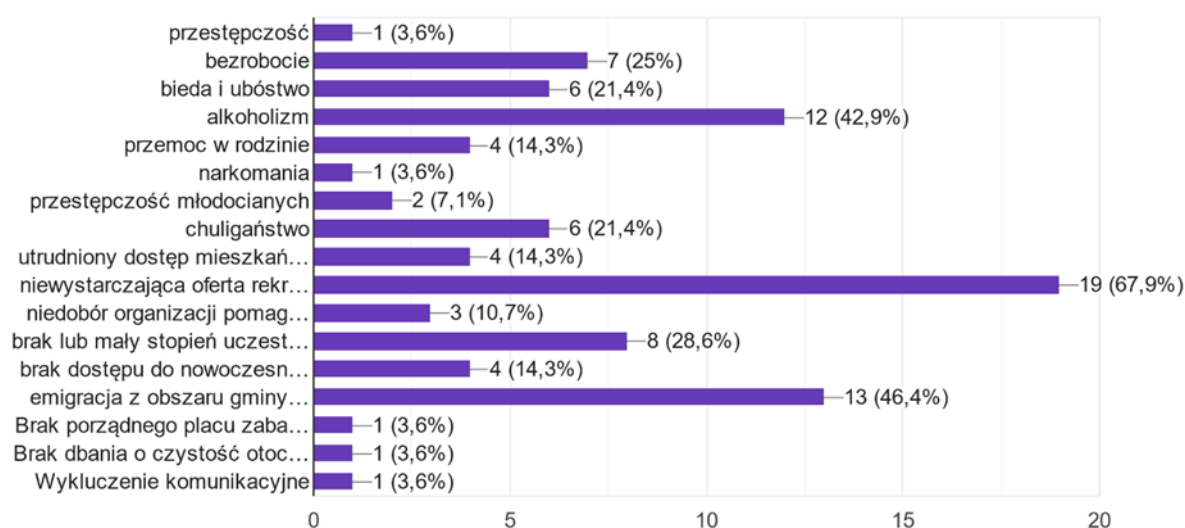
Sfera społeczna jest najważniejszym elementem procesu diagnostycznego na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ponieważ celem planowanych działań jest poprawa warunków i jakości życia społeczności lokalnej. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, o stanie kryzysowym na danym obszarze gminy świadczy „koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 1411), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”.

W związku z tym, wykonana została porównawcza analiza ilościowa danych statystycznych w zakresie, w jakim było to możliwe na podstawie tych danych. Ponadto wykorzystano informacje pozyskane w ramach przeprowadzonego badania ankietowego.

W ramach badania ankietowego respondenci wskazali, że podjęcia działań rewitalizacyjnych wymaga miejscowość Jedwabne (67,9% wskazań). Wśród pozostałych miejscowości wskazano na: Burzyn (10,7% wskazań), Kąciaki (10,7%), Konopki Chude (10,7%), Kosaki-Turki (10,7%), Lipnik (10,7%), Mocarze (10,7%) i Nowiny (10,7% wskazań).

Ankietowani określili także podstawowe problemy społeczne, do których zaliczono: niewystarczającą ofertę rekreacyjną dla dzieci i młodzieży (67,9%), emigrację z obszaru gminy młodych i dobrze wykształconych osób (46,4%), alkoholizm (42,9%) oraz brak lub mały stopień uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnej społeczności (28,6%).

Wykres 4. Problemy społeczne w miejscowościach wskazanych do rewitalizacji

Ankietowani mieli do wyboru odpowiedzi:

- przestępczość,
- bezrobocie,
- bieda i ubóstwo,
- alkoholizm,
- przemoc w rodzinie,
- narkomania,
- przestępczość młodocianych,
- chuligaństwo,
- utrudniony dostęp mieszkańców do dobrych szkół,
- niewystarczająca oferta rekreacyjna dla dzieci i młodzieży,
- niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy (przekwalifikowanie, szkolenia),
- brak lub mały stopień uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnej społeczności,
- brak dostępu do nowoczesnych technologii (komputer, Internet, instalacje energetyki odnawialnej),
- emigracja z obszary gminy młodych i dobrze wykształconych osób,
- inne (podano: brak porządnego placu zabaw w szkole, brak dbania o czystość otoczenia, wykluczenie komunikacyjne).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Pomoc społeczna

W ramach analizy obliczono wskaźniki odnoszące się do liczby osób korzystających z pomocy społecznej, zamieszkujących w poszczególnych miejscowościach gminy. Biorąc

pod uwagę dane przedstawione w tabeli 11 można stwierdzić, że najgorzej sytuacja przedstawia się w przypadku miejscowości Jedwabne i Burzyn. We wskazanych miejscowościach, a także w pozostałych zaznaczonych kolorem zielonym, wartość wyliczonego wskaźnika przekracza wartość referencyjną dla gminy, która kształtuje się na poziomie 3,17.

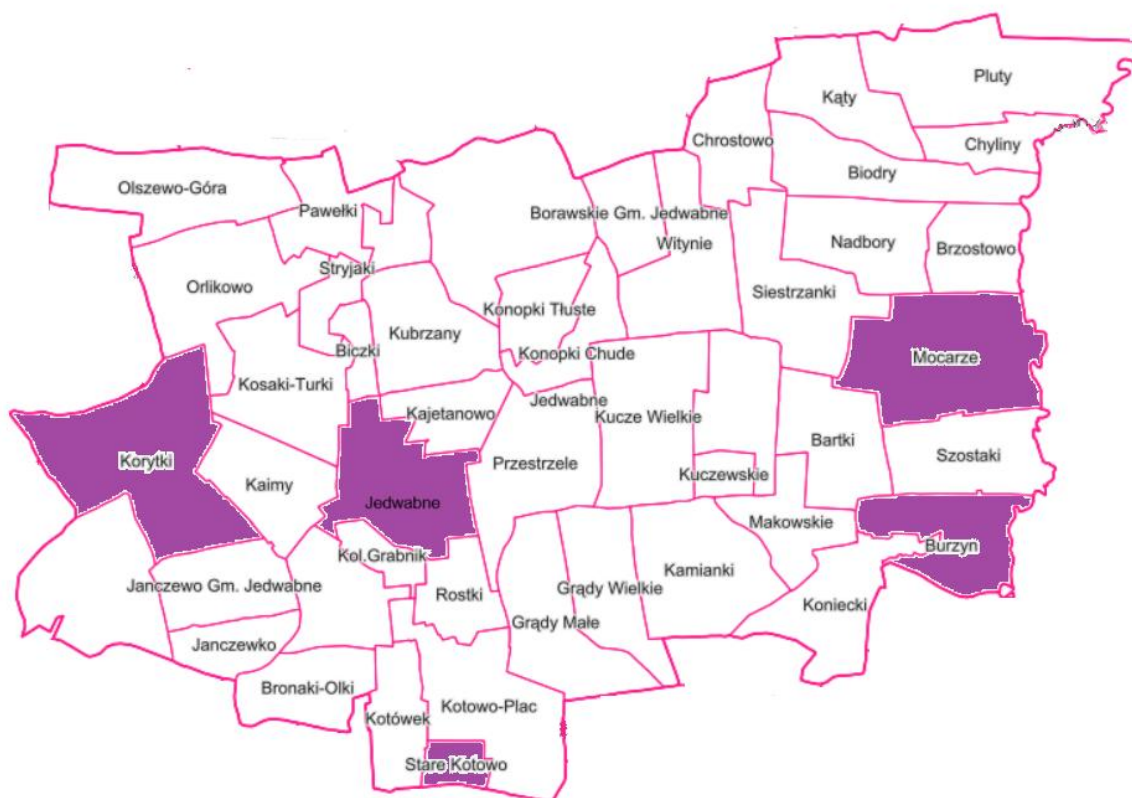
Tabela 11. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców

Miejscowość	Wskaźnik
Bartki	0,00
Biczki	0,00
Biodry	0,00
Borawskie	0,00
Bronaki-Olki	2,70
Bronaki-Pietrasze	0,00
Brzostowo	0,00
Burzyn	5,19
Chrostowo	0,00
Chyliny	0,00
Grabnik	0,00
Grądy Małe	0,00
Grądy Wielkie	0,00
Janczewko	2,99
Janczewo	2,53
Jedwabne	7,48
Kaimy	2,74
Kajetanowo	0,00
Kamianki	0,00
Karwowo-Wszebory	2,89
Kąty	0,00
Koniecki	1,32
Konopki Chude	1,96
Konopki Tłuste	0,00
Korytki	3,64
Kosaki-Turki	0,00
Kotowo Stare	6,06
Kotowo-Plac	1,79
Kotówek	0,00
Kubrzany	1,92
Kucze Małe	2,74
Kucze Wielkie	0,00
Kuczewskie	0,00
Makowskie	2,30
Mocarze	3,85
Nadbory	0,00

Miejscowość	Wskaźnik
Olszewo-Góra	1,37
Orlikowo	1,01
Pawelki	2,44
Pieńki Borowe	0,00
Pluty	0,00
Przestrzele	1,41
Rostki	2,33
Siestrzanki	0,00
Stryjaki	2,08
Szostaki	0,00
Witynie	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 3. Obszary zdegradowane - liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Osoby korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w szczególności ze względu na:

- ubóstwo,
- długotrwałą chorobę,
- niepełnosprawność.

Poniżej przeanalizowano korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej z podziałem na poszczególne miejscowości Gminy Jedwabne ze względu na ubóstwo i niepełnosprawność. Średni wskaźnik korzystania z pomocy społecznej ze względu na wystąpienie ubóstwa na 100 mieszkańców wynosi 4,04, a zatem należy przyjąć, że obszarami zdegradowanymi są obszary o wskaźniku wyższym niż średnia (zaznaczone w tabeli kolorem zielonym).

Tabela 12. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo na 100 mieszkańców

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	0,00
2	Biczki	0,00
3	Biodry	0,00
4	Borawskie	0,00
5	Bronaki-Olki	2,70
6	Bronaki-Pietrasze	0,00
7	Brzostowo	0,00
8	Burzyn	1,30
9	Chrostowo	0,00
10	Chyliny	1,72
11	Grabnik	0,00
12	Grądy Małe	1,85
13	Grądy Wielkie	0,00
14	Janczewko	11,94
15	Janczewo	0,00
16	Jedwabne	6,72
17	Kaimy	1,37
18	Kajetanowo	0,00
19	Kamianki	0,00
20	Karwowo-Wszebory	13,29
21	Kąty	0,00
22	Koniecki	0,00
23	Konopki Chude	13,73
24	Konopki Tłuste	0,00
25	Korytki	5,45
26	Kosaki-Turki	0,00
27	Kotowo Stare	12,12
28	Kotowo-Plac	0,89
29	Kotówek	17,07
30	Kubrzany	6,73
31	Kucze Małe	13,70
32	Kucze Wielkie	0,00
33	Kuczewskie	0,00
34	Makowskie	3,45
35	Mocarze	2,31

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
36	Nadbory	0,00
37	Olszewo-Góra	5,48
38	Orlikowo	0,00
39	Pawełki	6,10
40	Pieńki Borowe	5,88
41	Pluty	0,00
42	Przestrzele	4,23
43	Rostki	0,00
44	Siostrzanki	0,00
45	Stryjaki	0,00
46	Szostaki	0,00
47	Witynie	0,00

Rysunek 4. Obszary zdegradowane - liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność na 100 mieszkańców

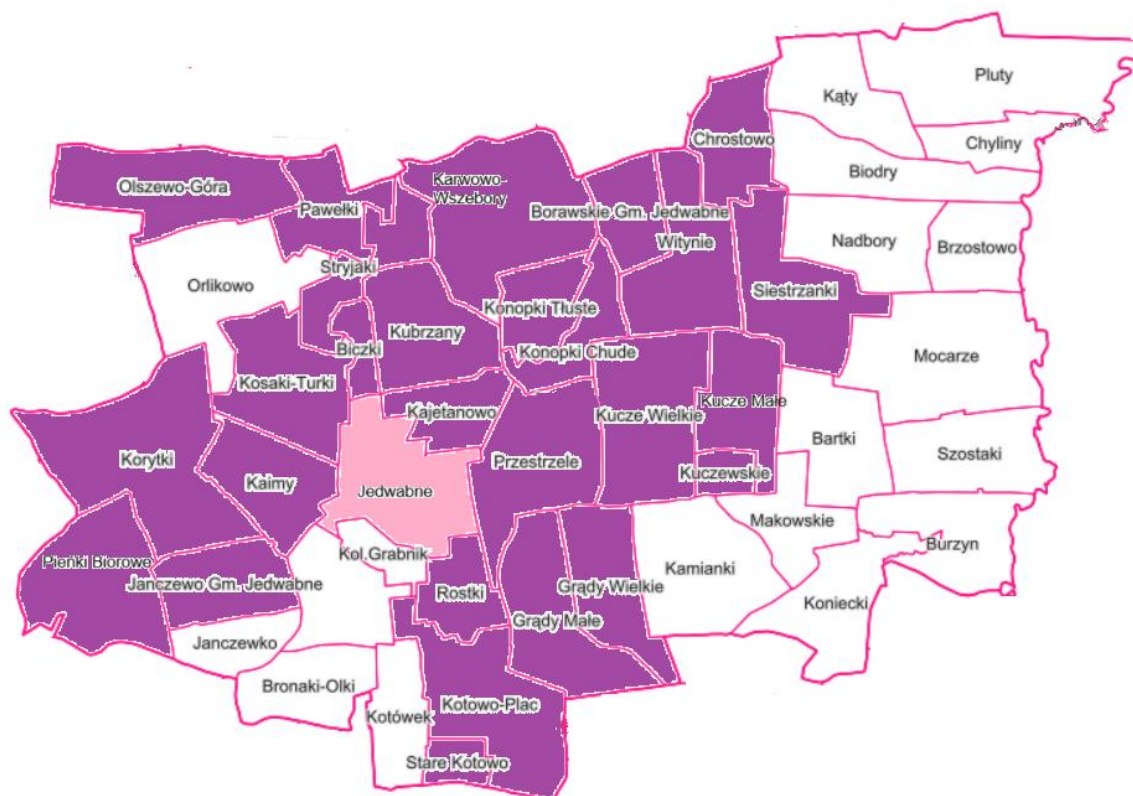
L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	0,00
2	Biczki	0,00
3	Biodry	0,00
4	Borawskie	0,00
5	Bronaki-Olki	0,00
6	Bronaki-Pietrasze	0,00
7	Brzostowo	0,00
8	Burzyn	2,60
9	Chrostowo	0,00
10	Chyliny	0,00
11	Grabnik	0,00
12	Grądy Małe	1,85
13	Grądy Wielkie	0,00
14	Janczewko	1,49
15	Janczewo	1,27
16	Jedwabne	2,09
17	Kaimy	0,00
18	Kajetanowo	0,00
19	Kamianki	0,00
20	Karwowo-Wszebory	0,58
21	Kąty	0,00
22	Koniecki	1,32
23	Konopki Chude	0,00
24	Konopki Tłuste	0,00
25	Korytki	3,64
26	Kosaki-Turki	0,00
27	Kotowo Stare	0,00
28	Kotowo-Plac	0,00
29	Kotówek	0,00
30	Kubrzany	1,92
31	Kucze Małe	0,00
32	Kucze Wielkie	0,00
33	Kuczewskie	6,67
34	Makowskie	1,15
35	Mocarze	1,54
36	Nadbory	0,00
37	Olszewo-Góra	2,74
38	Orlikowo	1,51
39	Pawełki	1,22
40	Pieńki Borowe	0,98
41	Pluty	0,00
42	Przestrzele	1,41

Tabela 14. Frekwencja wyborcza w wyborach do europarlamentu

Numer komisji	Granice	Frekwencja
1	Miasto Jedwabne: ulice: Stawiskowska, Przytułska, Wjazd, Stary Rynek, Poświętna, Łomżyńska, Szkolna, M. C. Skłodowskiej, Polna, Cmentarna, Krasickiego, Przestrzelska, Plac Jana Pawła II, Wesoła, Spółdzielcza, Piękna, Żwirki i Wigury.	30,29%
2	Wsie: Witynie, Konopki Tłuste, Konopki Chude, Borawskie, Kajetanowo, Chrostowo, Siestrzanki, Przestrzele, Kucze Wielkie, Kucze Małe, Kuczewskie, Grądy Małe, Grądy Wielkie, Kotowo-Plac, Kotowo Stare, Rostki.	29,90%
3	wsie: Nadbory, Biodry, Kąty. Chyliny, Mocarze, Brzostowo, Pluty, Bartki, Koniecki, Kamianki, Makowskie, Burzyn, Szostaki.	35,05%
4	Wsie: Kosaki-Turki, Olszewo-Góra, Karwowo-Wszebory, Kubrzany, Pawełki, Stryjaki, Biczki, Janczewo, Kaimy, Korytki, Pieńki Borowe.	30,57%
5	Miasto Jedwabne: ulice: Wojska Polskiego, Kościuszki, Sadowa, Ogrodowa, 3-go Maja, Mickiewicza, Nowa, Konopnickiej. Rembielińskiego, Plac 250-lecia, Raginisa, Kiepur. Wsie: Bronaki-Pietrasze, Grabnik, Janczewko, Kotówek, Bronaki-Olki.	32,69%
6	Orlikowo	41,32%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 6. Obszary zdegradowane - frekwencja wyborcza w wyborach do europarlamentu, 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne

W wyborach samorządowych do rady gminy w 2024 r. średnia frekwencja dla Gminy Jedwabne wyniosła 57,77%, natomiast wartości dla poszczególnych obwodów głosowania przedstawiono w tabeli 15 (wartości poniżej średniej dla gminy wskazują na obszar zdegradowany).

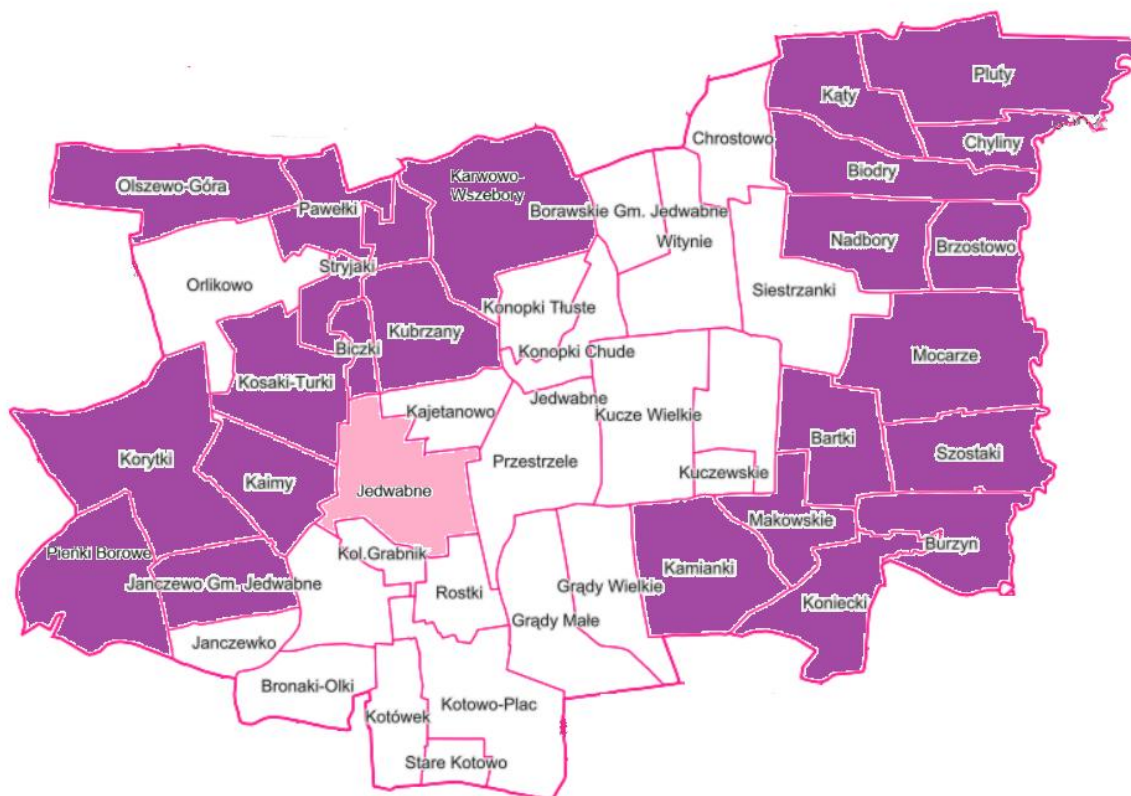
Tabela 15. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2024 r. – rada gminy

Numer komisji	Granice	Frekwencja
1	Miasto Jedwabne: ulice: Stawiskowska, Przytułska, Wjazd, Stary Rynek, Poświętna, Łomżyńska, Szkolna, M. C. Skłodowskiej, Polna, Cmentarna, Krasickiego, Przechybska, Plac Jana Pawła II, Wesoła, Spółdzielcza, Piękna, Żwirki i Wigury.	55,51%
2	Wsie: Witynie, Konopki Tłuste, Konopki Chude, Borawskie, Kajetanowo, Chrostowo, Siostrzanki, Przechybie, Kucze Wielkie, Kucze Małe, Kuczewskie, Grądy Małe, Grądy Wielkie, Kotowo-Plac, Kotowo Stare, Rostki.	61,18%
3	Wsie: Nadbory, Biodry, Chyliny, Kąty, Moczarze, Brzostowo, Pluty, Bartki, Koniecki, Kamianki, Makowskie, Burzyn, Szostaki.	56,53%
4	Wsie: Kosaki-Turki, Olszewo-Góra, Karwowo-Wszebory, Kubrzany, Pawełki, Stryjaki, Biczki, Janczewo, Kaimy,	56,51%

Numer komisji	Granice	Frekwencja
	Korytki, Pieńki Borowe.	
5	Miasto Jedwabne: ulice: Wojska Polskiego, Kościuszki, Sadowa, Ogrodowa, 3-go Maja, Mickiewicza, Nowa, Konopnickiej, Rembielińskiego, Plac 250-lecia, Raginisa, Kiepury. Wsie: Bronaki-Pietrasze, Grabnik, Janczewko, Kotówek, Bronaki-Olki.	58,95%
6	Orlikowo	62,50%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 7. Obszary zdegradowane - frekwencja w wyborach do rady gminy w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne

W przypadku wyborów na burmistrza średnia frekwencja dla Gminy Jedwabne wyniosła 57,01%, natomiast wartości dla poszczególnych obwodów głosowania przedstawiono w tabeli 16 (wartości poniżej średniej dla gminy wskazują na obszar zdegradowany).

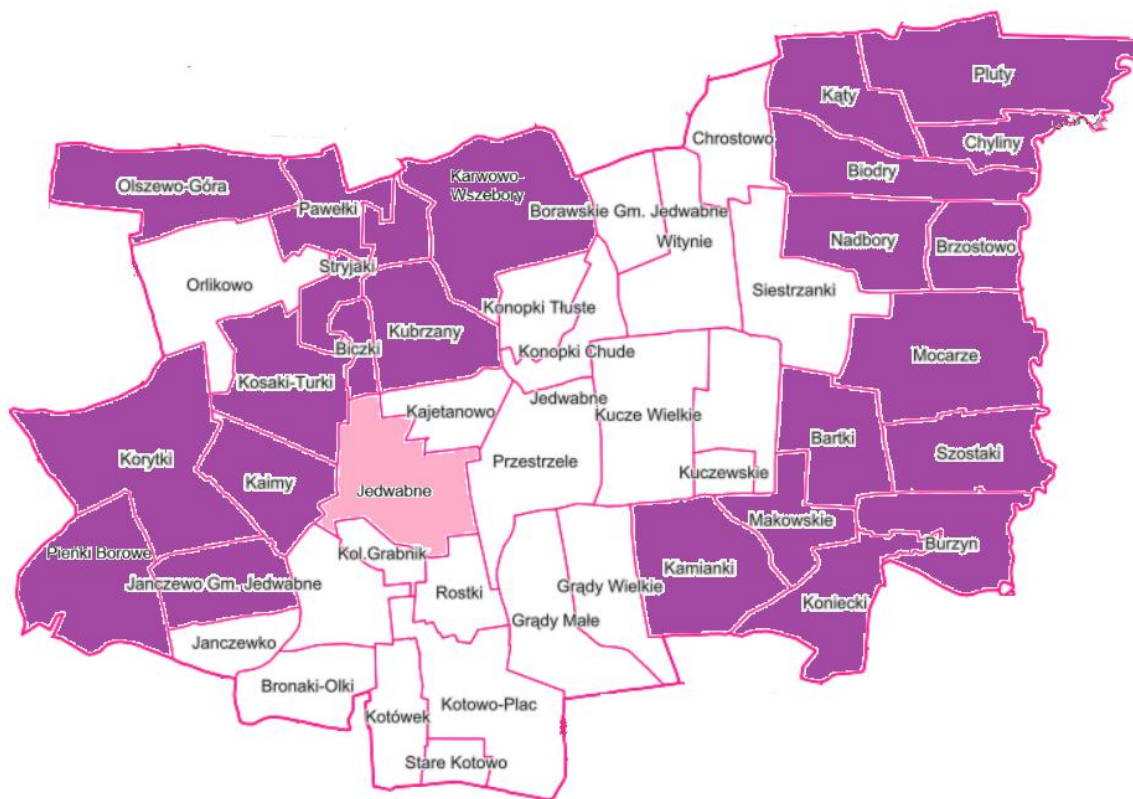
Tabela 16. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2024 r. – burmistrz

Nr komisji	Granice	Frekwencja
1	Miasto Jedwabne: ulice: Stawiskowska, Przytułska, Wjazd, Stary Rynek, Poświętna, Łomżyńska, Szkolna, M. C. Skłodowskiej, Polna, Cmentarna, Krasickiego, Przestrzelska, Plac Jana Pawła II, Wesoła, Spółdzielcza, Piękna, Żwirki i Wigury.	55,37%

Nr komisji	Granice	Frekwencja
2	Wsie: Witynie, Konopki Tłuste, Konopki Chude, Borawskie, Kajetanowo, Chrostowo, Siostrzanki, Przestrzele, Kucze Wielkie, Kucze Małe, Kuczewskie, Grądy Małe, Grądy Wielkie, Kotowo-Plac, Kotowo Stare, Rostki.	59,49%
3	Wsie: Nadbory, Biodry, Kąty, Chyliny, Mocarze, Brzostowo, Pluty, Bartki, Koniecki, Kamianki, Makowskie, Burzyn, Szostaki.	56,53%
4	Wsie: Kosaki-Turki, Olszewo-Góra, Karwowo-Wszebory, Kubrzany, Pawelki, Stryjaki, Biczki, Janczewo, Kaimy, Korytki, Pieńki Borowe.	53,02%
5	Miasto Jedwabne: ulice: Wojska Polskiego, Kościuszki, Sadowa, Ogrodowa, 3-go Maja, Mickiewicza, Nowa, Konopnickiej, Rembieleńskiego, Plac 250-lecia, Raginisa, Kiepur. Wsie: Bronaki-Pietrasze, Grabnik, Janczewko, Kotówek, Bronaki-Olki.	59,24%
6	Orlikowo	62,50%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 8. Obszary zdegradowane - frekwencja w wyborach na burmistrza w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne

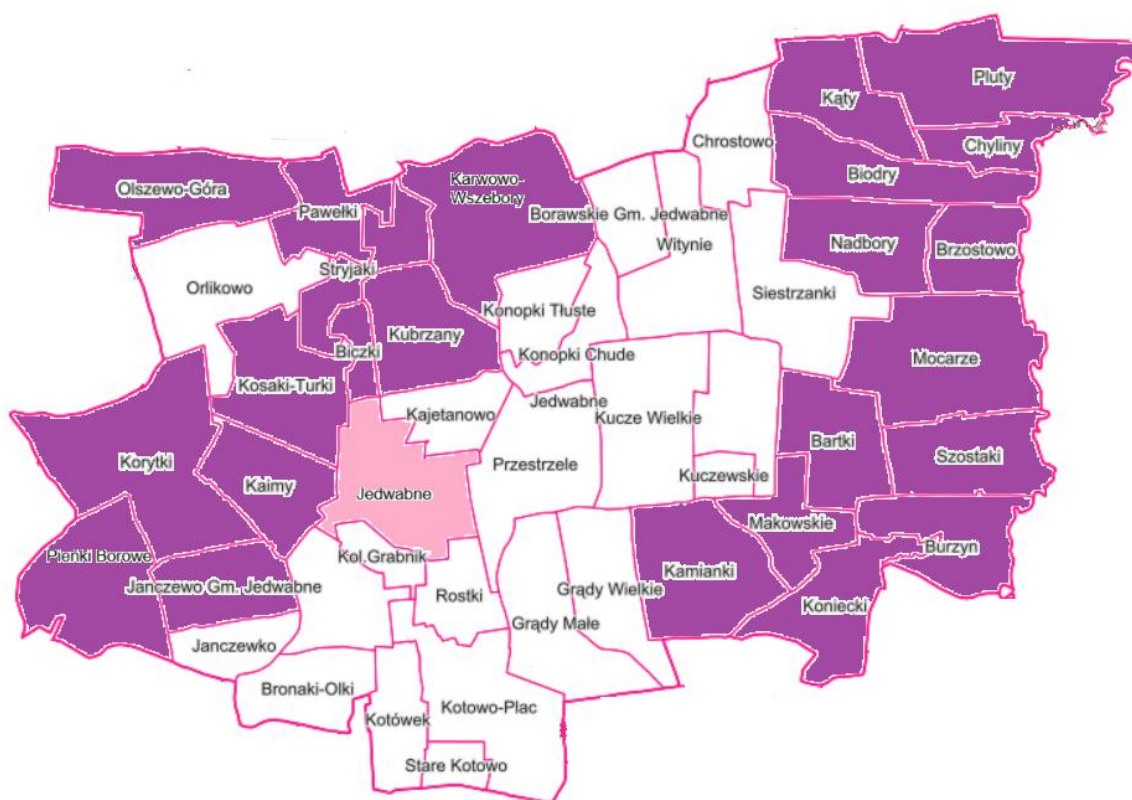
W przypadku wyborów do rady powiatu średnia frekwencja dla Gminy Jedwabne wyniosła 57,04%, natomiast wartości dla poszczególnych obwodów głosowania przedstawiono w tabeli 17 (wartości poniżej średniej dla gminy wskazują na obszar zdegradowany).

Tabela 17. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2024 r. – rada powiatu

Numer komisji	Granice	Frekwencja
1	Miasto Jedwabne: ulice: Stawiskowska, Przytulska, Wjazd, Stary Rynek, Poświętna, Łomżyńska, Szkolna, M. C. Skłodowskiej, Polna, Cmentarna, Krasickiego, Przestrzelska, Plac Jana Pawła II, Wesola, Spółdzielcza, Piękna, Żwirki i Wigury.	55,78%
2	Wsie: Witynie, Konopki Tłuste, Konopki Chude, Borawskie, Kajetanowo, Chrostowo, Siestrzanki, Przestrzele, Kucze Wielkie, Kucze Małe, Kuczewskie, Grądy Małe, Grądy Wielkie, Kotowo-Plac, Kotowo Stare, Rostki.	59,49%
3	wsie: Nadbory, Biodry, Kały, Chyliny, Mocarze, Brzostowo, Pluty, Bartki, Koniecki, Kamianki, Makowskie, Burzyn, Szostaki.	56,53%
4	Wsie: Kosaki-Turki, Olszewo-Góra, Karwowo-Wszebory, Kubrzany, Pawelki, Stryjaki, Biczki, Janczewo, Kaimy, Korytki, Pieńki Borowe.	52,88%
5	Miasto Jedwabne: ulice: Wojska Polskiego, Kościuszki, Sadowa, Ogrodowa, 3-go Maja, Mickiewicza, Nowa, Konopnickiej, Rembalińskiego, Plac 250-lecia, Raginisa, Kiepur. Wsie: Bronaki-Pietrasze, Grabnik, Janczewko, Kotówek, Bronaki-Olki.	59,10%
6	Orlikowo	62,50%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 9. Obszary zdegradowane - frekwencja w wyborach do rady powiatu w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne

W przypadku wyborów do sejmiku województwa średnia frekwencja dla Gminy Jedwabne wyniosła 56,92%, natomiast wartości dla poszczególnych obwodów głosowania

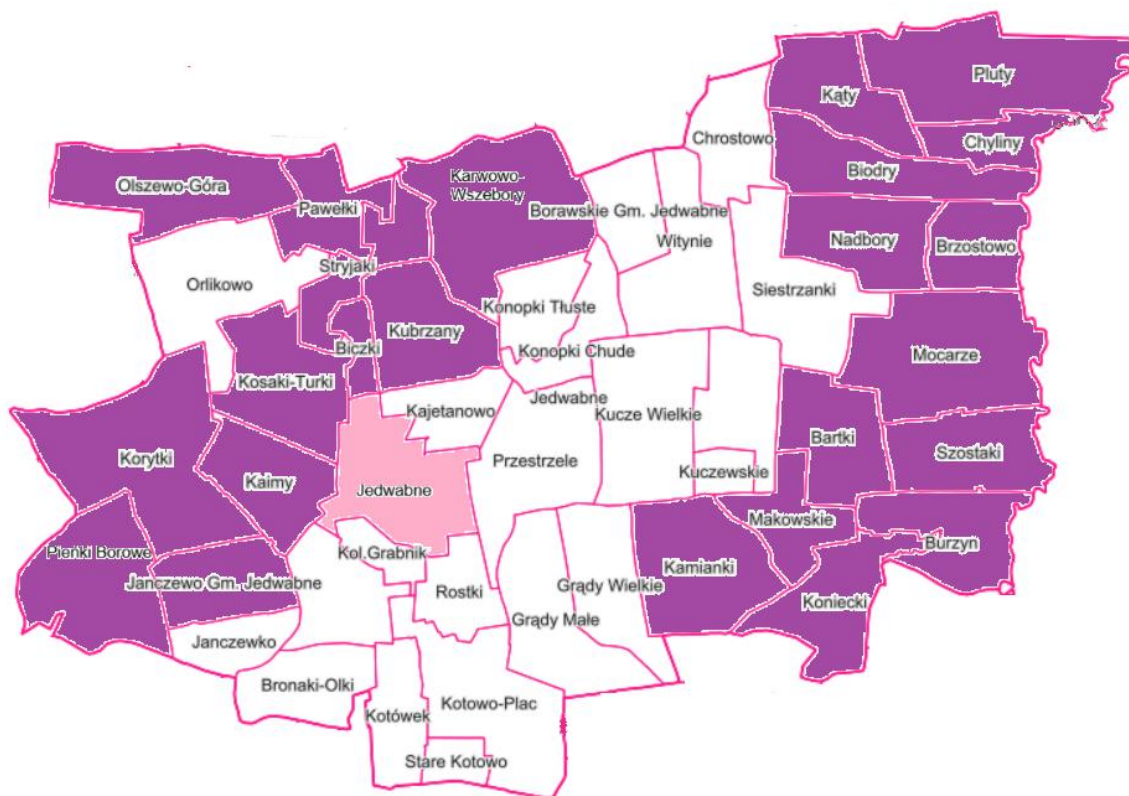
przedstawiono w tabeli 18 (wartości poniżej średniej dla gminy wskazują na obszar zdegradowany).

Tabela 18. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2024 r. – sejmik województwa

Numer komisji	Granice	Frekwencja
1	Miasto Jedwabne: ulice: Stawiskowska, Przytulska, Wjazd, Stary Rynek, Poświętna, Łomżyńska, Szkolna, M. C. Skłodowskiej, Polna, Cmentarna, Krasińskiego, Przestrzelska, Plac Jana Pawła II, Wesoła, Spółdzielcza, Piękna, Żwirki i Wigury.	55,51%
2	Wsie: Witynie, Konopki Tłuste, Konopki Chude, Borawskie, Kajetanowo, Chrostowo, Siestrzanki, Przestrzele, Kucze Wielkie, Kucze Małe, Kuczewskie, Grądy Małe, Grądy Wielkie, Kotowo-Plac, Kotowo Stare, Rostki.	59,49%
3	wsie: Nadbory, Biodry, Kąty, Chyliny, Mocarze, Brzostowo, Pluty, Bartki, Koniecki, Kamianki, Makowskie, Burzyn, Szostaki.	56,64%
4	Wsie: Kosaki-Turki, Olszewo-Góra, Karwowo-Wszebory, Kubrzany, Pawelki, Stryjaki, Biczki, Janczewo, Kaimy, Korytki, Pieńki Borowe.	52,17%
5	Miasto Jedwabne: ulice: Wojska Polskiego, Kościuszki, Sadowa, Ogrodowa, 3-go Maja, Mickiewicza, Nowa, Konopnickiej, Rembielińskiego, Plac 250-lecia, Raginisa, Kiepur. Wsie: Bronaki-Pietrasze, Grabnik, Janczewko, Kotówek, Bronaki-Olki.	59,24%
6	Orlikowo	62,50%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 10. Obszary zdegradowane - frekwencja w wyborach do sejmiku województwa w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne

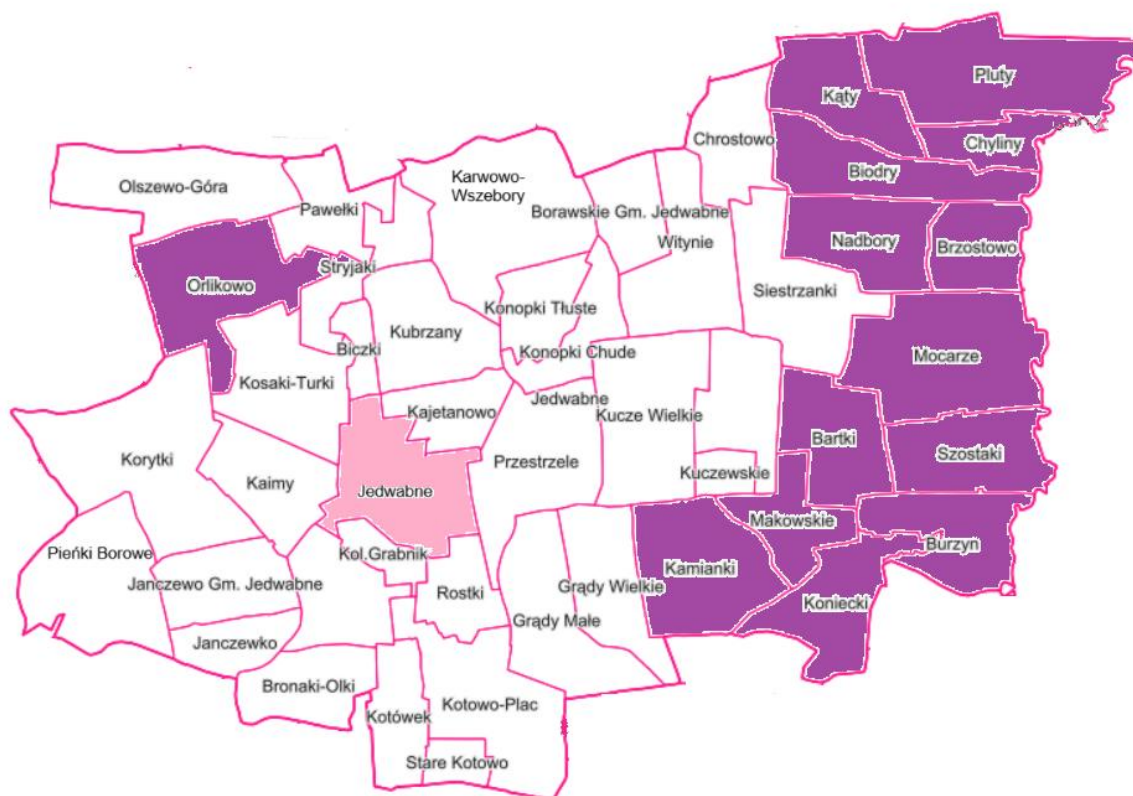
W wyborach parlamentarnych do sejmu w 2023 r. średnia frekwencja dla Gminy Jedwabne wyniosła 63,55%, natomiast wartości dla poszczególnych obwodów głosowania przedstawiono w tabeli 19 (wartości poniżej średniej dla gminy wskazują na obszar zdegradowany).

Tabela 19. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. – Sejm

Numer komisji	Granice	Frekwencja
1	Miasto Jedwabne: ulice: Stawiskowska, Przytulska, Wjazd, Stary Rynek, Poświętna, Łomżyńska, Szkolna, M. C. Skłodowskiej, Polna, Cmentarna, Krasickiego, Przestrzelska, Plac Jana Pawła II, Wesola, Spółdzielcza, Piękna, Żwirki i Wigury.	60,22%
2	Wsie: Witynie, Konopki Tłuste, Konopki Chude, Borawskie, Kajetanowo, Chrostowo, Siostrzanki, Przestrzele, Kucze Wielkie, Kucze Małe, Kuczewskie, Grądy Małe, Grądy Wielkie, Kotowo-Plac, Kotowo Stare, Rostki.	64,81%
3	wsie: Nadbory, Biodry, Kąty, Chyliny, Mocarze, Brzostowo, Pluty, Bartki, Koniecki, Kamianki, Makowskie, Burzyn, Szostaki.	62,80%
4	Wsie: Kosaki-Turki, Olszewo-Góra, Karwowo-Wszebory, Kubrzany, Pawelki, Stryjaki, Biczki, Janczewo, Kaimy, Korytki, Pieńki Borowe.	63,94%
5	Miasto Jedwabne: ulice: Wojska Polskiego, Kościuszki, Sadowa, Ogrodowa, 3-go Maja, Mickiewicza, Nowa, Konopnickiej, Rembielińskiego, Plac 250-lecia, Raginisa, Kiepur. Wsie: Bronaki-Pietrasze, Grabnik, Janczewko, Kotówek, Bronaki-Olki.	66,43%
6	Orlikowo	62,20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 11. Obszary zdegradowane - frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. – Sejm

Źródło: Opracowanie własne

W wyborach parlamentarnych do senatu w 2023 r. średnia frekwencja dla Gminy Jedwabne wyniosła 63,68%, natomiast wartości dla poszczególnych obwodów głosowania przedstawiono w tabeli 20 (wartości poniżej średniej dla gminy wskazują na obszar zdegradowany).

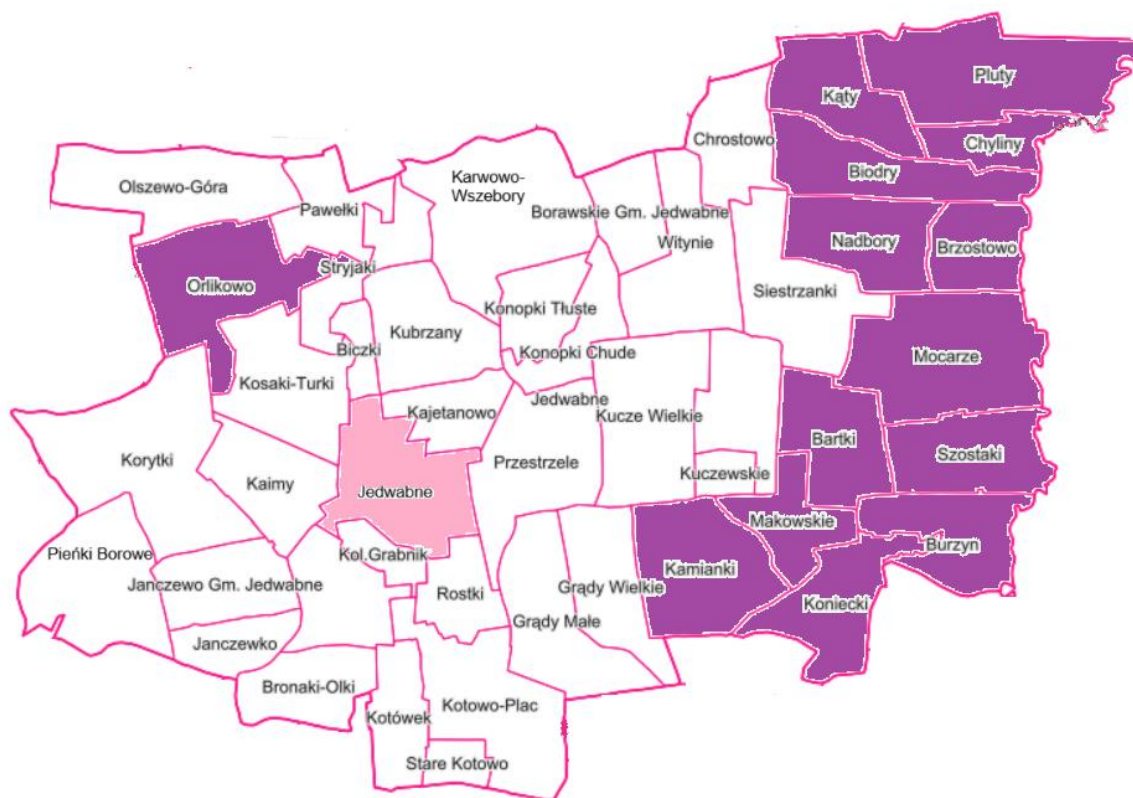
Tabela 20. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. – Senat

Numer komisji	Granice	Frekwencja
1	Miasto Jedwabne: ulice: Stawiskowska, Przytułska, Wjazd, Stary Rynek, Poświętna, Łomżyńska, Szkolna, M. C. Skłodowskiej, Polna, Cmentarna, Krasickiego, Przestrzelska, Plac Jana Pawła II, Wesoła, Spółdzielcza, Piękna, Żwirki i Wigury.	60,08%
2	Wsie: Witynie, Konopki Tłuste, Konopki Chude, Borawskie, Kajetanowo, Chrostowo, Siestrzanki, Przestrzele, Kucze Wielkie, Kucze Małe, Kuczewskie, Grądy Małe, Grądy Wielkie, Kotowo-Plac, Kotowo Stare, Rostki.	65,33%
3	wsie: Nadbory, Biodry, Kąty, Chyliń, Mocarze, Brzostowo, Pluty, Bartki, Koniecki, Kamianki, Makowskie, Burzyn, Szostaki.	63,01%
4	Wsie: Kosaki-Turki, Olszewo-Góra, Karwowo-Wszebory, Kubrzany, Pawełki, Stryjaki, Biczki, Janczewo, Kaimy, Korytki, Pierki Borowe.	63,94%
5	Miasto Jedwabne: ulice: Wojska Polskiego, Kościuszki, Sadowa, Ogrodowa, 3-go Maja, Mickiewicza, Nowa, Konopnickiej,	66,43%

Numer komisji	Granice	Frekwencja
	Rembelskiego, Plac 250-lecia, Raginisa, Kiepur. Wsie: Bronaki-Pietrasze, Grabnik, Janczewko, Kotówek, Bronaki-Olki.	
6	Orlikowo	62,20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 12. Obszary zdegradowane - frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2023 r. –
Senat

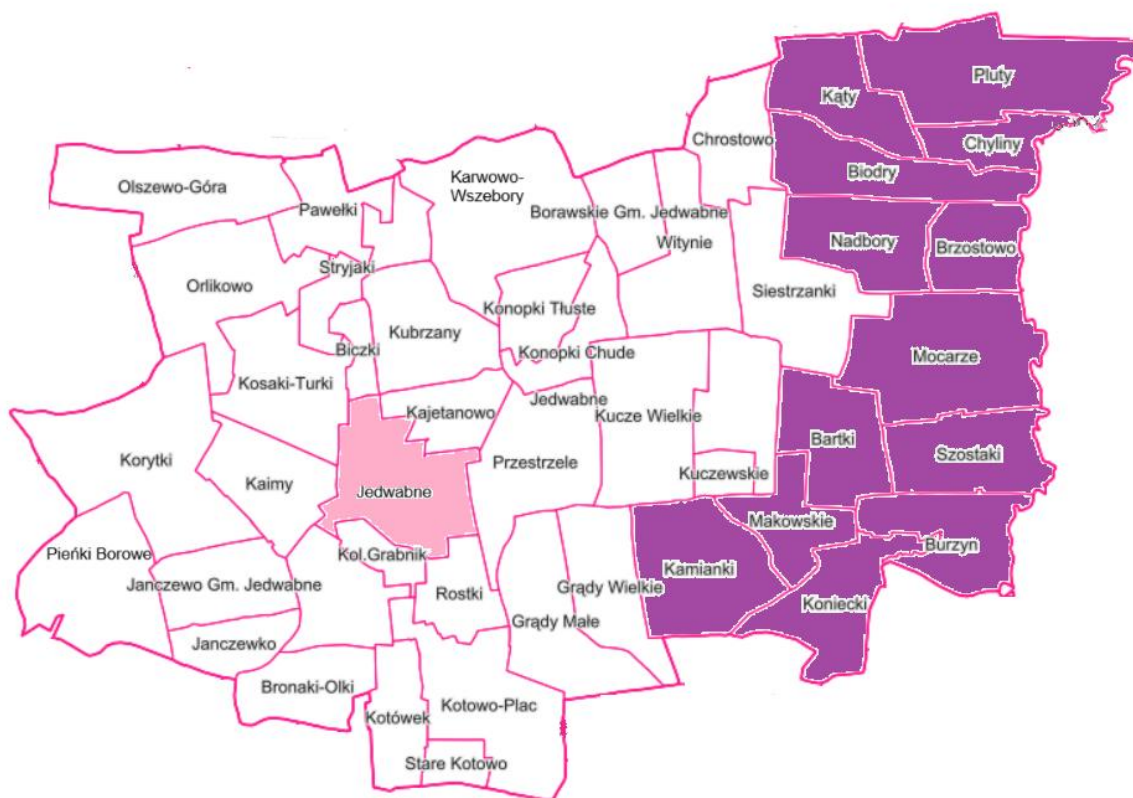

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując aktywność mieszkańców w wyborach w ostatnich latach można zauważyć, że najmniej aktywni są mieszkańcy Miasta Jedwabne. Szczególnie osoby zamieszkujące ulice: Stawiskowska, Przytułska, Wjazd, Stary Rynek, Poświętna, Łomżyńska, Szkolna, M. C. Skłodowskiej, Polna, Cmentarna, Krasickiego, Przestrzelska, Plac Jana Pawła II, Wesola, Spółdzielcza, Piękna, Żwirki i Wigury.

Do miejscowości o niskiej aktywności zaliczyć należy: Bartki, Biodry, Brzostowo, Burzyn, Chyliny, Kamianki, Kąty, Konieczki, Makowskie, Mocarze, Nadbory, Pluty, Szostaki.

Rysunek 13. Obszary zdegradowane – podsumowanie udziału w wyborach

Źródło: Opracowanie własne

Obciążenie demograficzne

W ramach analizy wzięto ponadto pod uwagę wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli wskaźnik procentowego udziału mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących na danym obszarze.

Zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego – wiek poprodukcyjny - jest to przedział wiekowy, w którym człowiek zwykle kończy już pracę zawodową. Zgodnie z najczęściej stosowaną klasyfikacją w wieku poprodukcyjnym znajdują się kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej. Wiek przedprodukcyjny – przedział wiekowy obejmujący osoby, które nie ukończyły 18 lub 15 roku życia w zależności od przyjętej klasyfikacji. Jest to wiek, w którym ludzie zazwyczaj nie podejmują pracy z powodu kształcenia się lub nie mogą być zatrudnione na mocy przepisów kodeksu pracy ze względu na zbyt niski wiek. W ramach przeprowadzonych analiz jako osoby w wieku produkcyjnym przyjęto mieszkańców w wieku 19-60 lat.

Tabela 21. Stosunek liczby mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym

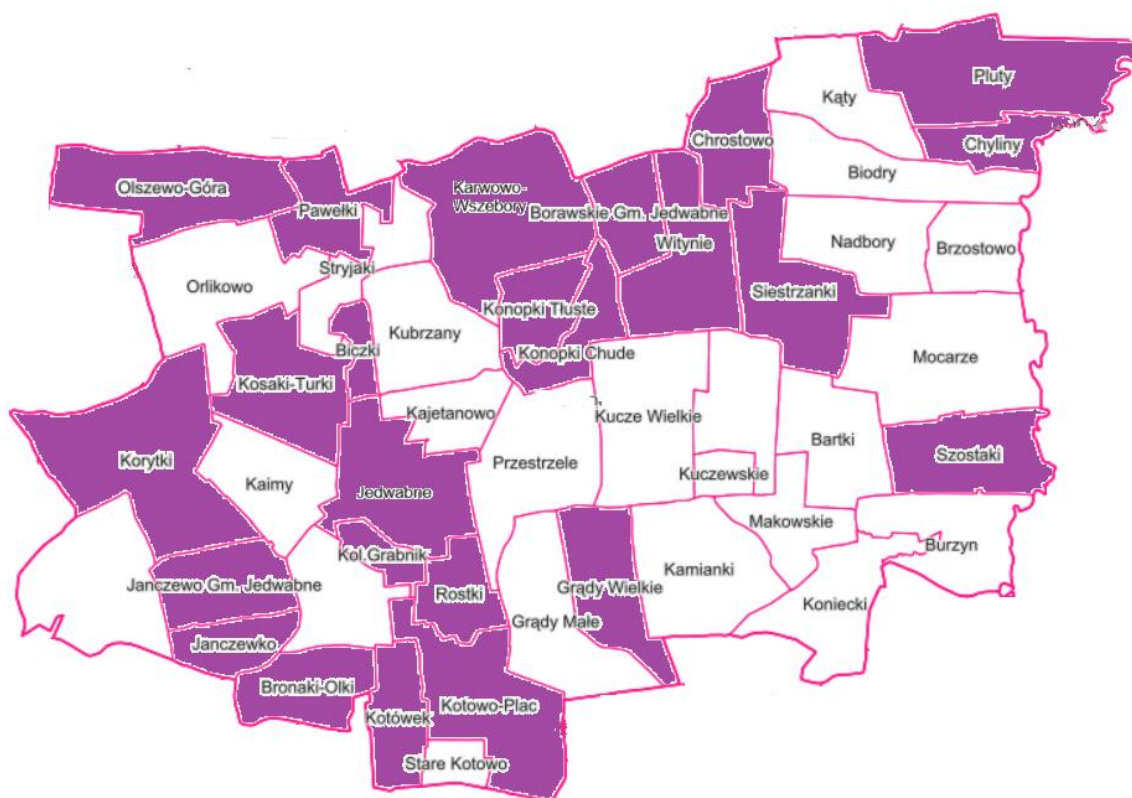
L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	48,48%
2	Biczki	100,00%
3	Biodry	28,71%
4	Borawskie	91,30%
5	Bronaki-Olki	68,18%
6	Bronaki-Pietrasze	47,30%
7	Brzostowo	62,07%
8	Burzyn	40,00%
9	Chrostowo	85,29%
10	Chyliny	81,25%
11	Grabnik	100,00%
12	Grądy Małe	42,11%
13	Grądy Wielkie	71,88%
14	Janczewko	67,50%
15	Janczewo	75,56%
16	Jedwabne	64,61%
17	Kaimy	62,22%
18	Kajetanowo	46,67%
19	Kamianki	56,36%
20	Karwowo-Wszebory	74,75%
21	Kąty	50,91%
22	Koniecki	55,10%
23	Konopki Chude	70,00%
24	Konopki Tłuste	110,00%
25	Korytki	66,67%
26	Kosaki-Turki	73,58%
27	Kotowo Stare	37,50%
28	Kotowo-Plac	72,31%
29	Kotówek	95,24%
30	Kubrzany	57,58%
31	Kucze Małe	58,70%
32	Kucze Wielkie	61,33%
33	Kuczewskie	50,00%
34	Makowskie	47,46%
35	Mocarze	56,63%
36	Nadbory	52,54%
37	Olszewo-Góra	87,18%
38	Orlikowo	53,08%
39	Pawełki	100,00%
40	Pieńki Borowe	56,92%
41	Pluty	80,00%
42	Przestrzele	47,92%

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
43	Rostki	95,45%
44	Siestrzanki	75,00%
45	Stryjaki	50,00%
46	Szostaki	75,76%
47	Witynie	72,55%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Średni wskaźnik obciążenia demograficznego dla Gminy Jedwabne wynosi 63,29%, a zatem należy przyjąć, że obszarami zdegradowanymi są obszary o wskaźniku wyższym niż średnia. Jak wynika z powyższego zestawienia, najmniej korzystna sytuacja pod względem obciążenia demograficznego występuje w miejscowości Konopki Tłuste.

Rysunek 14. Obszary zdegradowane - stosunek liczby mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne

W analizie uwzględniono ponadto wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Wskaźnik ten liczony jest jako odsetek liczby osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60 roku życia/65 roku życia) w ogólnej populacji mieszkańców zamieszkujących daną jednostkę osadniczą. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym świadczy

o stopniu starzenia się społeczeństwa. O ile wiek przedprodukcyjny będący również obciążeniem demograficznym jest czynnikiem pozytywnym, o tyle wiek poprodukcyjny jest obciążeniem pozostałej części społeczeństwa i może powodować konieczność realizacji przedsięwzięć zakładających objęcie wsparciem tej grupy mieszkańców. Wartość wskaźnika liczby osób w wieku poprodukcyjnym do ogólnej liczby osób dla Gminy Jedwabne wynosi 20,47%. Tak więc jednostki osadnicze, które posiadają wyższy wskaźnik, należy uznać za starzejące się.

Tabela 22. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	24,49%
2	Biczki	37,50%
3	Biodry	15,38%
4	Borawskie	20,45%
5	Bronaki-Olki	16,22%
6	Bronaki-Pietrasze	17,43%
7	Brzostowo	23,40%
8	Burzyn	19,48%
9	Chrostowo	12,70%
10	Chyliny	18,97%
11	Grabnik	40,00%
12	Grądy Małe	27,78%
13	Grądy Wielkie	16,36%
14	Janczewko	16,42%
15	Janczewo	26,58%
16	Jedwabne	20,42%
17	Kaimy	12,33%
18	Kajetanowo	22,73%
19	Kamianki	17,44%
20	Karwowo-Wszebory	19,65%
21	Kąty	21,69%
22	Koniecki	23,68%
23	Konopki Chude	17,65%
24	Konopki Tłuste	28,57%
25	Korytki	16,36%
26	Kosaki-Turki	28,26%
27	Kotowo Stare	15,15%
28	Kotowo-Plac	25,89%
29	Kotówek	17,07%
30	Kubrzany	19,23%
31	Kucze Małe	19,18%
32	Kucze Wielkie	22,31%
33	Kuczewskie	26,67%

Bezpieczeństwo publiczne

Innym aspektem w sferze społecznej jest bezpieczeństwo publiczne, a także liczba przestępstw i wykroczeń, za które odpowiedzialni są mieszkańcy gminy.

Zgodnie z prawem za przestępstwo uznaje się: czyn człowieka (zarówno działanie, jak i zaniechanie), który jest:

- zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie popełnienia czynu;
- bezprawny, czyli wyczerpujący przesłanki określone w przepisach karnych;
- zawiniony, to znaczy, że sprawca działał umyślnie, a więc z zamiarem jego popełnienia, inaczej mówiąc, chciał go popełnić (zamiar bezpośredni) lub dopuszczał możliwość jego popełnienia (zamiar ewentualny) bądź też nieumyślnie, to znaczy kiedy popełnił czyn na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że popełnienie czynu przewidywał lub mógł przewidzieć;
- społecznie szkodliwy w stopniu większym niż znikomy.

Przestępstwa dzielą się na zbrodnie i występki. Zbrodnią jest czyn zagrożony karą co najmniej 3 lat pozbawienia wolności. Występkiem jest natomiast czyn zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc, karą ograniczenia wolności lub karą grzywny powyżej 30 stawek dziennych, to jest kwotą, którą ustala sąd, biorąc pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego posłużono się wskaźnikami liczby przestępstw na 1000 mieszkańców. Średnia liczba przestępstw na 1000 mieszkańców na terenie gminy wynosi 4,92. Obszary o wskaźniku wyższym można uznać za zdegradowane pod względem bezpieczeństwa publicznego.

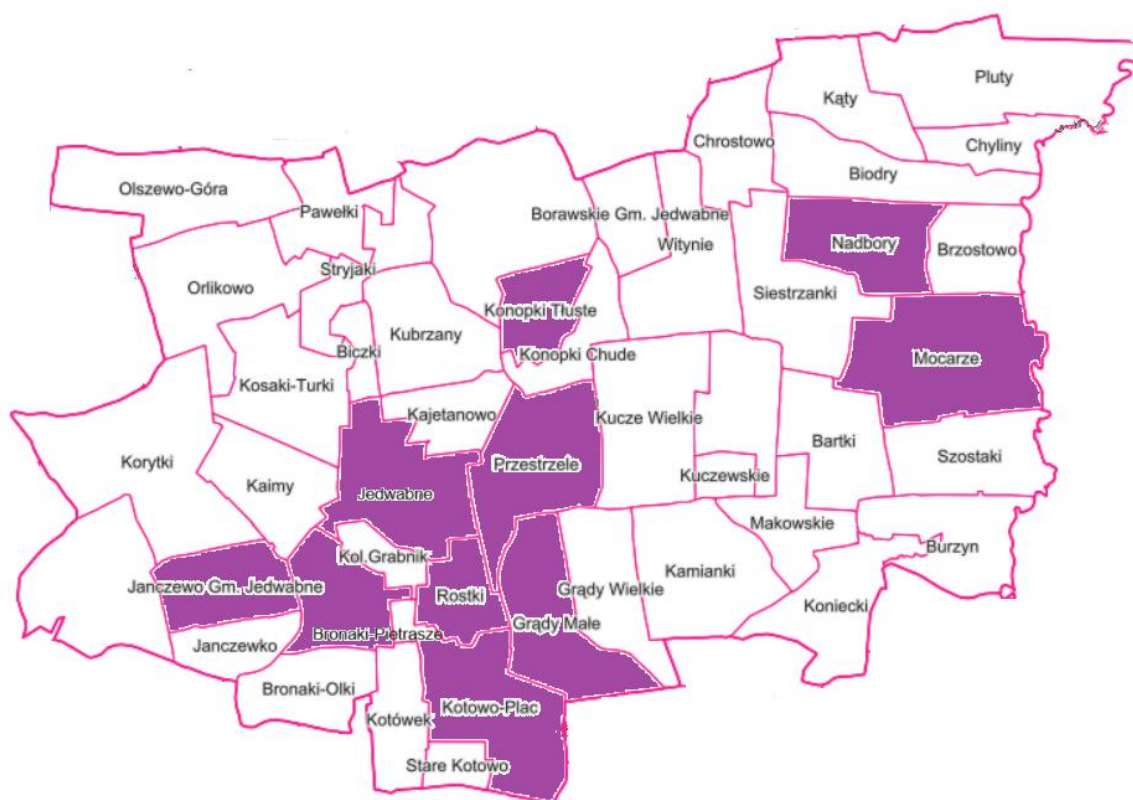
Tabela 23. Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	0,00
2	Biczki	0,00
3	Biodry	0,00
4	Borawskie	0,00
5	Bronaki-Olki	0,00
6	Bronaki-Pietrasze	9,17
7	Brzostowo	0,00
8	Burzyn	0,00
9	Chrostowo	0,00
10	Chyliny	0,00
11	Grabnik	0,00
12	Grądy Małe	18,52

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
13	Grądy Wielkie	0,00
14	Janczewko	0,00
15	Janczewo	12,66
16	Jedwabne	8,88
17	Kaimy	0,00
18	Kajetanowo	0,00
19	Kamianki	0,00
20	Karwowo-Wszebory	0,00
21	Kąty	0,00
22	Koniecki	0,00
23	Konopki Chude	0,00
24	Konopki Tłuste	23,81
25	Korytki	0,00
26	Kosaki-Turki	0,00
27	Kotowo Stare	0,00
28	Kotowo-Plac	17,86
29	Kotówek	0,00
30	Kubrzany	0,00
31	Kucze Małe	0,00
32	Kucze Wielkie	0,00
33	Kuczewskie	0,00
34	Makowskie	0,00
35	Mocarze	7,69
36	Nadbory	11,11
37	Olszewo-Góra	0,00
38	Orlikowo	0,00
39	Pawełki	0,00
40	Pieńki Borowe	0,00
41	Pluty	0,00
42	Przestrzele	14,08
43	Rostki	23,26
44	Siostrzanki	0,00
45	Stryjaki	0,00
46	Szostaki	0,00
47	Witynie	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Łomży, Posterunek Policji w Jedwabnem

Rysunek 16. Obszary zdegradowane - liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie

Podsumowanie tabelaryczne analizy w sferze społecznej zawarto w tabeli 24 (kolorem zielonym zaznaczono obszar zdegradowany pod kątem danego wskaźnika).

Tabela 24. Podsumowanie analizy w sferze społecznej

L.p.	Miejscowość	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	Aktywność społeczności lokalnej – udział w wyborach	Stosunek liczby mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców
1	Bartki							
2	Biczki							
3	Biodry							
4	Borawskie							
5	Bronaki-Olki							
6	Bronaki-Pietrasze							
7	Brzostowo							
8	Burzyn							
9	Chrostowo							
10	Chyliny							
11	Grabnik							
12	Grądy Małe							
13	Grądy Wielkie							
14	Janczewko							
15	Janczewo							
16	Jedwabne							
17	Kaimy							
18	Kajetanowo							
19	Kamianki							
20	Karwowo-Wszebory							
21	Kąty							

L.p.	Miejscowość	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	Aktywność społeczności lokalnej – udział w wyborach	Stosunek liczby mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców
22	Koniecki							
23	Konopki Chude							
24	Konopki Tłuste							
25	Korytki							
26	Kosaki-Turki							
27	Kotowo Stare							
28	Kotowo-Plac							
29	Kotówek							
30	Kubrzany							
31	Kucze Małe							
32	Kucze Wielkie							
33	Kuczewskie							
34	Makowskie							
35	Mocarze							
36	Nadbory							
37	Olszewo-Góra							
38	Orlikowo							
39	Pawełki							
40	Pieńki Borowe							
41	Pluty							
42	Przestrzele							
43	Rostki							
44	Siestrzanki							

L.p.	Miejscowość	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	Aktywność społeczności lokalnej – udział w wyborach	Stosunek liczby mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców
45	Stryjaki							
46	Szostaki							
47	Witynie							

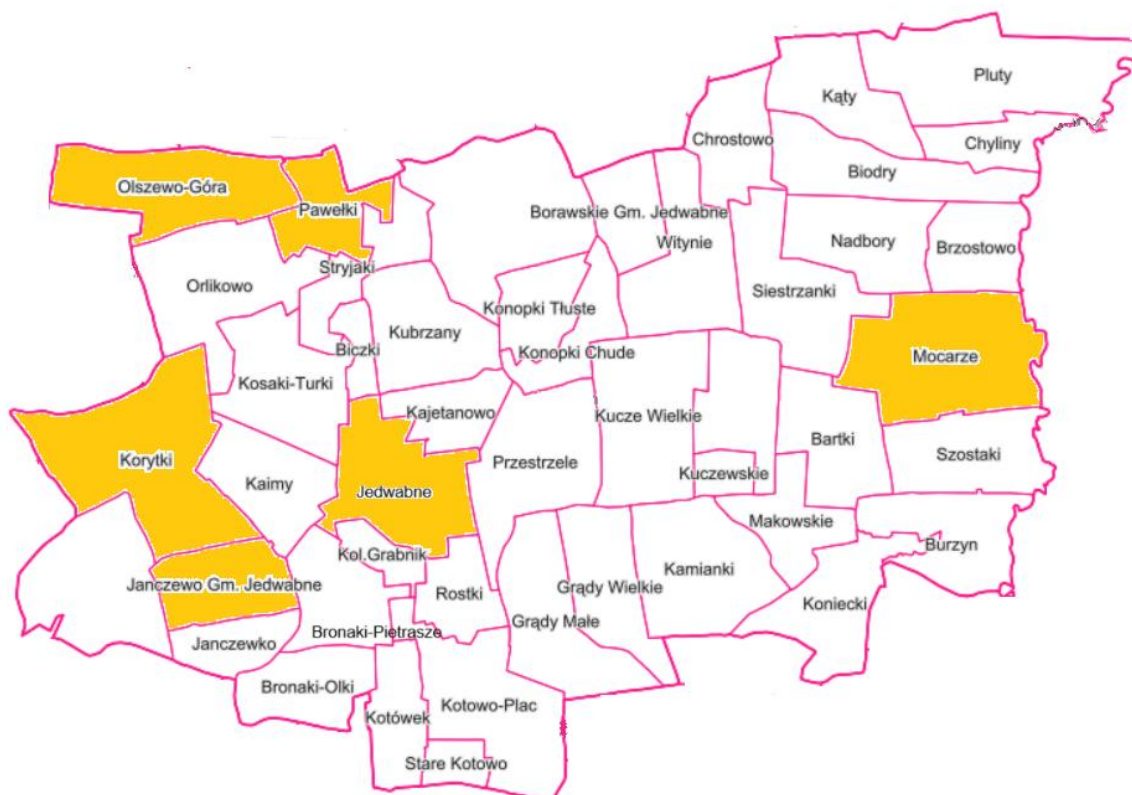
Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie danych zaprezentowanych w tabeli 24 określono obszary najbardziej zdegradowane w sferze społecznej (obszary, dla których liczba cech wskazujących na występowanie sytuacji kryzysowej wynosiła co najmniej 4) i zaliczono do nich następujące miejscowości:

Janczewo, Jedwabne, Korytki, Mocarze, Olszewo-Góra, Pawełki

Graficzne określenie obszaru zdegradowanego w sferze społecznej zaprezentowano na rysunku 17.

Rysunek 17. Obszary zdegradowane w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie własne

4. WSPÓŁWYSTĘPOWANIE INNYCH NEGATYWNYCH ZJAWISK

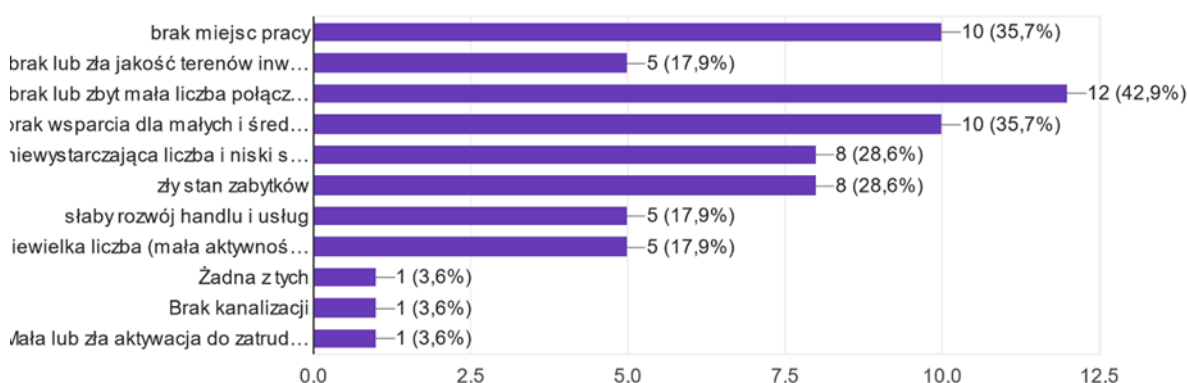
4.1. SFERA GOSPODARCZA

W sferze gospodarczej ankietowani wskazali na następujące problemy:

- brak lub zbyt małą liczbę połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami (42,9%);
- brak miejsc pracy (35,7%);
- brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (35,7%);
- niewystarczająca liczba i niski standard mieszkań (28,6%);
- zły stan zabytków (28,6%).

Takie wskazania mieszkańców wynikają z zauważanego przez nich braku dużych zakładów pracy i/lub atrakcyjnego zatrudnienia na terenie gminy. Mieszkańcy muszą dojeżdżać do innych miejscowości. Ponadto konieczność dojazdów do pracy często wpływa na decyzje o przeprowadzce do innych gmin, na co ma również wpływ niewystarczająca liczba oraz standard mieszkań.

Wykres 5. Problemy gospodarcze na terenie Gminy Jedwabne

Ankietowani mieli do wyboru odpowiedzi:

- brak miejsc pracy,
- brak lub zła jakość terenów inwestycyjnych,
- brak lub zbyt mała liczba połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami,
- brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- niewystarczająca liczba i niski standard mieszkań,
- zły stan zabytków,
- słaby rozwój handlu i usług,
- niewielka liczba (mała aktywność) małych i średnich przedsiębiorstw,
- inne (podano: żadna z tych, brak kanalizacji, mała lub zła aktywacja do zatrudnienia).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Zgodnie ze wskaźnikami uwzględnionym w ustawie o rewitalizacji, sytuacja kryzysowa w danym obszarze może być związana z niskim poziomem przedsiębiorczości na analizowanym terenie. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej jest wypadkową wielu czynników: począwszy od kapitału ludzkiego, przez położenie gminy, na wsparciu władz lokalnych kończąc. Poziom przedsiębiorczości jest mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 tysiąc mieszkańców. Wskaźnik przedsiębiorczości dla dużej części miejscowości kształtował się poniżej średniej dla gminy (wskaźnik referencyjny: 36,22).

Przy wyliczeniu wskaźnika posłużono się danymi dotyczącymi przedsiębiorców zawartymi w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

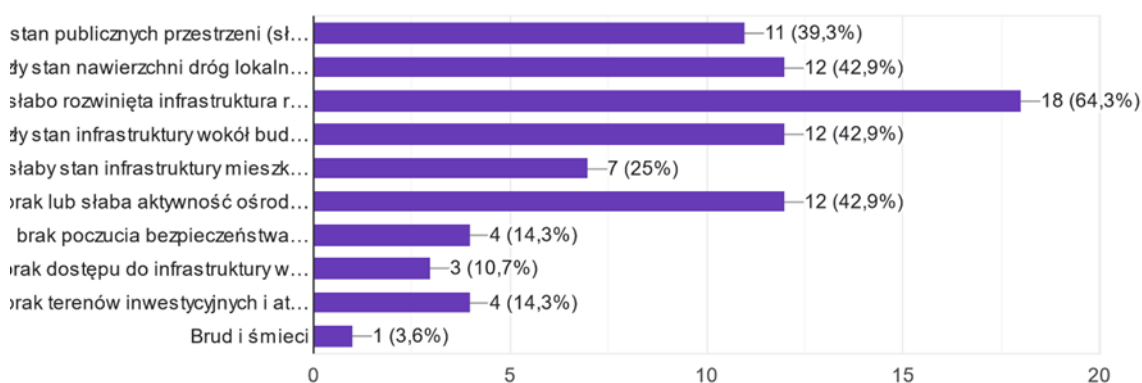
Tabela 25. Liczba zarejestrowanych podmiotów na 1000 mieszkańców

L.p.	Miejscowość	wskaźnik
1	Bartki	0,00
2	Biczki	0,00
3	Biodry	38,46
4	Borawskie	22,73
5	Bronaki-Olki	27,03
6	Bronaki-Pietrasze	9,17
7	Brzostowo	21,28
8	Burzyn	25,97
9	Chrostowo	0,00
10	Chyliny	17,24
11	Grabnik	0,00
12	Grądy Małe	0,00
13	Grądy Wielkie	72,73
14	Janczewko	14,93
15	Janczewo	50,63
16	Jedwabne	62,14
17	Kaimy	82,19
18	Kajetanowo	0,00
19	Kamianki	11,63
20	Karwowo-Wszebory	11,56
21	Kąty	0,00
22	Koniecki	0,00
23	Konopki Chude	39,22
24	Konopki Tłuste	0,00
25	Korytki	109,09
26	Kosaki-Turki	21,74
27	Kotowo Stare	60,61
28	Kotowo-Plac	26,79
29	Kotówek	48,78
30	Kubrzany	19,23
31	Kucze Małe	0,00
32	Kucze Wielkie	33,06
33	Kuczewskie	0,00
34	Makowskie	45,98
35	Mocarze	7,69
36	Nadbory	11,11
37	Olszewo-Góra	41,10
38	Orlikowo	10,05
39	Pawełki	24,39
40	Pieńki Borowe	39,22

mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych”.

W ramach przeprowadzonego badania ankietowego w sferze przestrzenno – funkcjonalnej respondenci wskazali na: słabo rozwiniętą infrastrukturę rekreacyjno – sportową (64,3%), zły stan nawierzchni dróg lokalnych (42,9%), zły stan infrastruktury wokół budynków mieszkalnych (chodniki, ciągi piesze) (42,9%), brak lub słabą aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania (42,9%).

Wykres 6. Problemy charakteryzujące sferę przestrzenno – funkcjonalną

Ankietowani mieli do wyboru odpowiedzi:

- stan publicznych przestrzeni (słaba estetyka otoczenia),
- zły stan nawierzchni dróg lokalnych,
- słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjno – sportowa,
- zły stan infrastruktury wokół budynków mieszkalnych (chodniki, ciągi piesze),
- słaby stan infrastruktury mieszkaniowej,
- brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania,
- brak poczucia bezpieczeństwa w okolicy zamieszkania,
- brak dostępu do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- brak terenów inwestycyjnych i atrakcyjnych miejsc do prowadzenia działalności turystyczno-rekreacyjnej,
- inne (podano: brud i śmieci).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Na terenie gminy brak jest ścieżek rowerowych. Pod tym względem cały teren gminy jest zagrożony degradacją.

Biorąc pod uwagę dostępność do ośrodków kultury – zarazem ośrodek kultury jak i biblioteka publiczna zlokalizowane są w Mieście Jedwabne. Reszta gminy w tym zakresie jest zagrożona degradacją.

Biorąc pod uwagę dostępność do edukacji szkoły położone są dwóch miejscowościach: Jedwabne i Nadbory. Reszta terenu gminy jest zagrożona degradacją w tym zakresie.

Dla integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców wszystkich grup wiekowych bardzo ważne jest, by w stosunkowo bliskiej odległości od każdego gospodarstwa domowego znajdowało się miejsce, gdzie organizowane będą działania społeczne (zajęcia

kulturalne, rekreacyjne). W ramach analizy wzięto pod uwagę miejsca rekreacji dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych, czyli place zabaw oraz boiska do gier zespołowych, a także siłownie zewnętrzne. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego zastosowano wskaźnik związany z ilością miejsc rekreacji w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wartość referencyjna dla gminy 0,16, na sytuację kryzysową wskazują dane poniżej tej wartości).

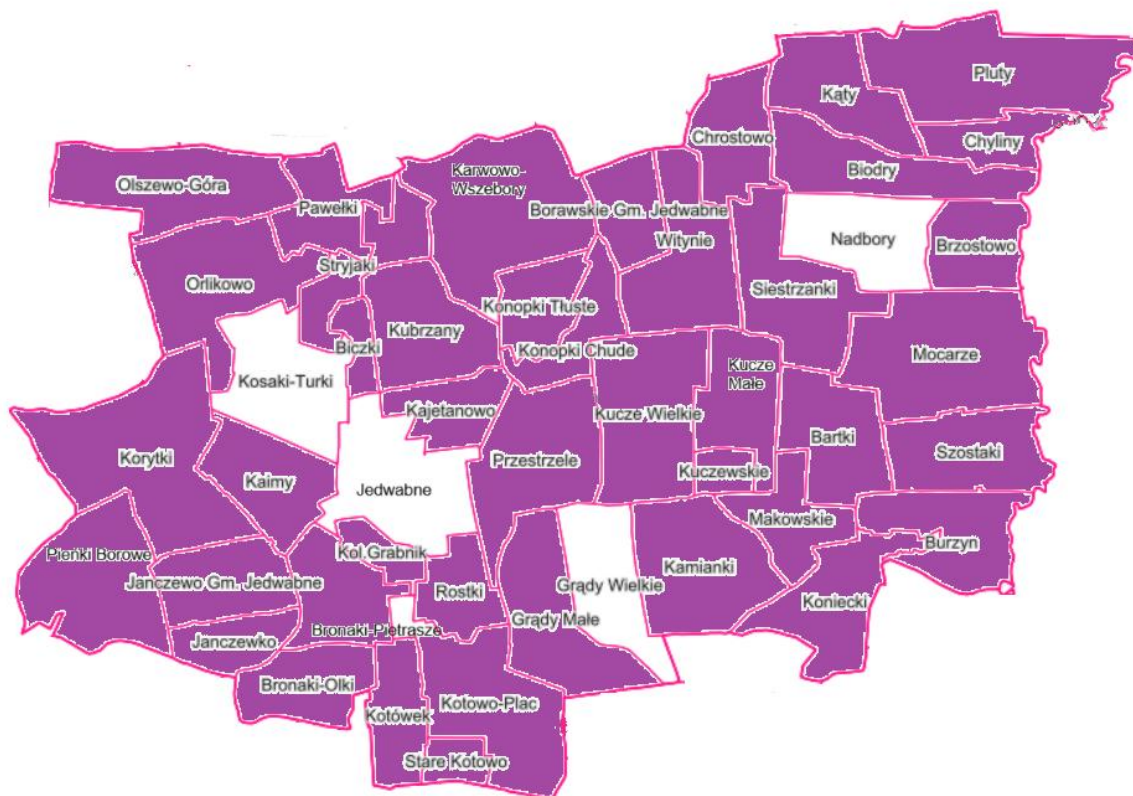
Tabela 26. Wskaźnik dostępności do miejsc rekreacji na 100 mieszkańców

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	0,00
2	Biczki	0,00
3	Biodry	0,00
4	Borawskie	0,00
5	Bronaki-Olki	0,00
6	Bronaki-Pietrasze	0,00
7	Brzostowo	0,00
8	Burzyn	0,00
9	Chrostowo	0,00
10	Chyliny	0,00
11	Grabnik	0,00
12	Grądy Małe	0,00
13	Grądy Wielkie	1,82
14	Janczewko	0,00
15	Janczewo	0,00
16	Jedwabne	0,32
17	Kaimy	0,00
18	Kajetanowo	0,00
19	Kamianki	0,00
20	Karwowo-Wszebory	0,00
21	Kąty	0,00
22	Koniecki	0,00
23	Konopki Chude	0,00
24	Konopki Tłuste	0,00
25	Korytki	0,00
26	Kosaki-Turki	1,09
27	Kotowo Stare	0,00
28	Kotowo-Plac	0,00
29	Kotówek	0,00
30	Kubrzany	0,00
31	Kucze Małe	0,00
32	Kucze Wielkie	0,00
33	Kuczewskie	0,00
34	Makowskie	0,00
35	Mocarze	0,00
36	Nadbory	1,11

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
37	Olszewo-Góra	0,00
38	Orlikowo	0,00
39	Pawelki	0,00
40	Pieńki Borowe	0,00
41	Pluty	0,00
42	Przestrzele	0,00
43	Rostki	0,00
44	Siostrzanki	0,00
45	Stryjaki	0,00
46	Szostaki	0,00
47	Witynie	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 19. Obszary zdegradowane – dostępność miejsc rekreacji na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Analizując występowanie stowarzyszeń na 100 mieszkańców należy wskazać, że średnia dla Gminy Jedwabne wyniosła 0,22 (na sytuację kryzysową wskazują dane poniżej tej wartości).

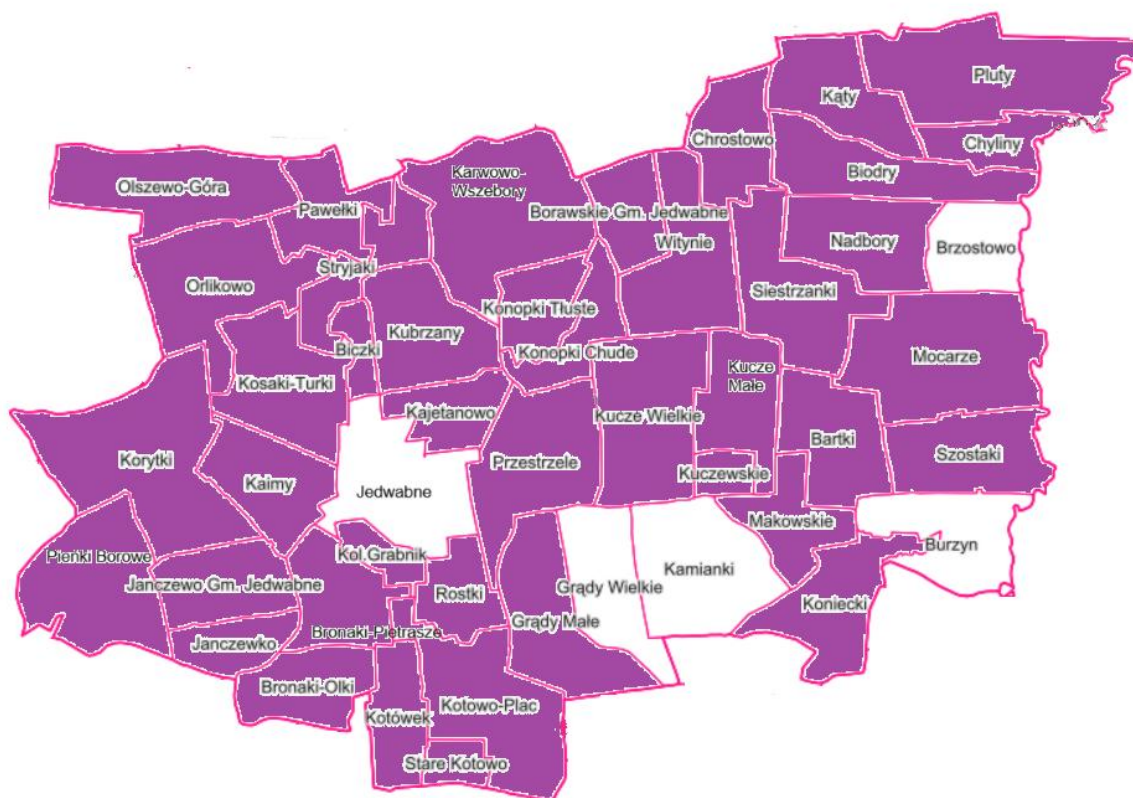
Tabela 27. Wskaźnik występowania stowarzyszeń na 100 mieszkańców

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	0,00
2	Biczki	0,00
3	Biodry	0,00

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
4	Borawskie	0,00
5	Bronaki-Olki	0,00
6	Bronaki-Pietrasze	0,00
7	Brzostowo	1,06
8	Burzyn	2,60
9	Chrostowo	0,00
10	Chyliny	0,00
11	Grabnik	0,00
12	Grądy Małe	0,00
13	Grądy Wielkie	1,82
14	Janczewko	0,00
15	Janczewo	0,00
16	Jedwabne	0,38
17	Kaimy	0,00
18	Kajetanowo	0,00
19	Kamianki	1,16
20	Karwowo-Wszebory	0,00
21	Kąty	0,00
22	Koniecki	0,00
23	Konopki Chude	0,00
24	Konopki Tłuste	0,00
25	Korytki	0,00
26	Kosaki-Turki	0,00
27	Kotowo Stare	0,00
28	Kotowo-Plac	0,00
29	Kotówek	0,00
30	Kubrzany	0,00
31	Kucze Małe	0,00
32	Kucze Wielkie	0,00
33	Kuczewskie	0,00
34	Makowskie	0,00
35	Mocarze	0,00
36	Nadbory	0,00
37	Olszewo-Góra	0,00
38	Orlikowo	0,00
39	Pawełki	0,00
40	Pieńki Borowe	0,00
41	Pluty	0,00
42	Przestrzele	0,00
43	Rostki	0,00
44	Siostrzanki	0,00
45	Stryjaki	0,00
46	Szostaki	0,00
47	Witynie	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Jedwabnem

Rysunek 20. Obszary zdegradowane – liczba stowarzyszeń na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując część dotyczącą strefy przestrzenno – funkcjonalnej można wskazać, że obszary zdegradowane w tym zakresie zostały zaznaczone na zielono w tabeli 28.

Tabela 28. Podsumowanie analizy w sferze przestrzenno - funkcjonalnej

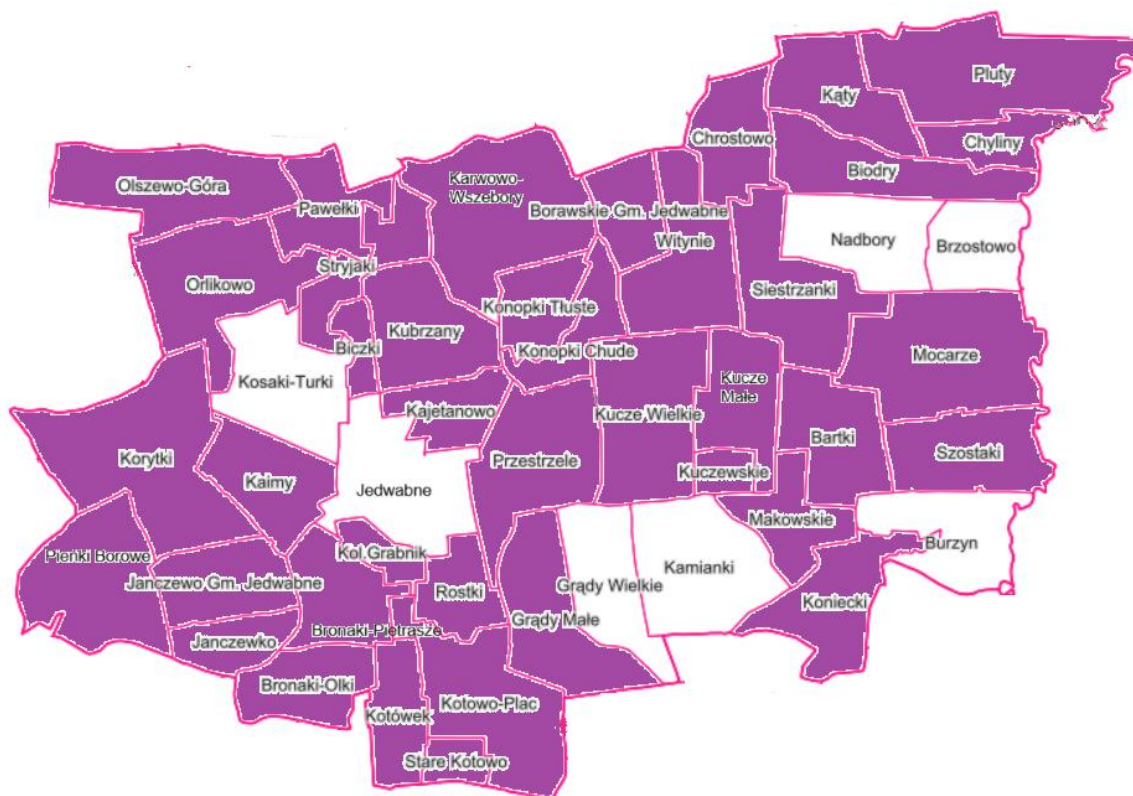
L.p.	Miejscowość	Występowanie ścieżek rowerowych	Występowanie ośrodków kultury	Wskaźnik dostępności do miejsc rekreacji na 100 mieszkańców	Występowanie szkół	Wskaźnik występowania stowarzyszeń na 100 mieszkańców
1	Bartki					
2	Biczki					
3	Biodry					
4	Borawskie					
5	Bronaki-Olki					
6	Bronaki- Pietrasze					
7	Brzostowo					
8	Burzyn					
9	Chrostowo					
10	Chyliny					
11	Grabnik					
12	Grądy Małe					
13	Grądy Wielkie					
14	Janczewko					
15	Janczewo					
16	Jedwabne					
17	Kaimy					
18	Kajetanowo					
19	Kamianki					
20	Karwowo- Wszebory					
21	Kąty					
22	Koniecki					
23	Konopki Chude					
24	Konopki Tłuste					

L.p.	Miejscowość	Występowanie ścieżek rowerowych	Występowanie ośrodków kultury	Wskaźnik dostępności do miejsc rekreacji na 100 mieszkańców	Występowanie szkół	Wskaźnik występowania stowarzyszeń na 100 mieszkańców
25	Korytki					
26	Kosaki-Turki					
27	Kotowo Stare					
28	Kotowo-Plac					
29	Kotówek					
30	Kubrzany					
31	Kucze Małe					
32	Kucze Wielkie					
33	Kuczewskie					
34	Makowskie					
35	Mocarze					
36	Nadbory					
37	Olszewo-Góra					
38	Orlikowo					
39	Pawelki					
40	Pieńki Borowe					
41	Pluty					
42	Przestrzele					
43	Rostki					
44	Siestrzanki					
45	Stryjaki					
46	Szostaki					
47	Witynie					

Źródło: Opracowanie własne

Do obszarów zdegradowanych pod względem przestrzenno – funkcjonalnym zaliczyć należy: Bartki, Biczki, Biodry, Borawskie, Bronaki-Olki, Bronaki-Pietrasze, Chrostowo, Chyliny, Grabnik, Grądy Małe, Janczewko, Janczewo, Kaimy, Kajetanowo, Karwowo-Wszebory, Kąty, Koniecki, Konopki Chude, Konopki Tłuste, Korytki, Kotowo Stare, Kotowo-Plac, Kotówek, Kubrzany, Kucze Małe, Kucze Wielkie, Kuczewskie, Makowskie, Mocarze, Olszewo-Góra, Orlikowo, Pawelki, Pieńki Borowe, Pluty, Przestrzele, Rostki, Siestrzanki, Stryjaki, Szostaki, Witynie.

Rysunek 21. Obszary zdegradowane – strefa funkcjonalno - przestrzenna

Źródło: Opracowanie własne

4.3. SFERA TECHNICZNO-ŚRODOWISKOWA

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji obszar gminy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych, a w szczególności „przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska”.

Diagnoza w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza przeprowadzona została na podstawie corocznego raportu dotyczącego oceny jakości powietrza w województwie podlaskim oraz pięcioletniej ocenie jakości powietrza dla województwa podlaskiego.

Zgodnie z Zestawieniem gmin zamieszczonym w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2023” na terenie Gminy Jedwabne występuje przekroczenie stężenia ozonu (O₃) w celu ochrony zdrowia ludzi oraz w celu ochrony roślin, typ normy: poziom celu długoterminowego.

Jak to wskazano w „Pięcioletniej ocenie jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za lata 2019-2023”, na terenie strefy podlaskiej (na której obszarze położona jest Gmina Jedwabne) ze względu na ochronę roślin występuje przekroczenie dotyczące ozonu (dla tego zanieczyszczenia górny próg oszacowania został przekroczony). Ze względu na ochronę zdrowia ludzi w strefie podlaskiej występuje przekroczenie ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu (zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀).

Ponadto w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego zastosowano wskaźnik związany z ilością azbestu (w kg) w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wartość referencyjna dla gminy 135 814,07, na sytuację kryzysową wskazują dane powyżej tej wartości).

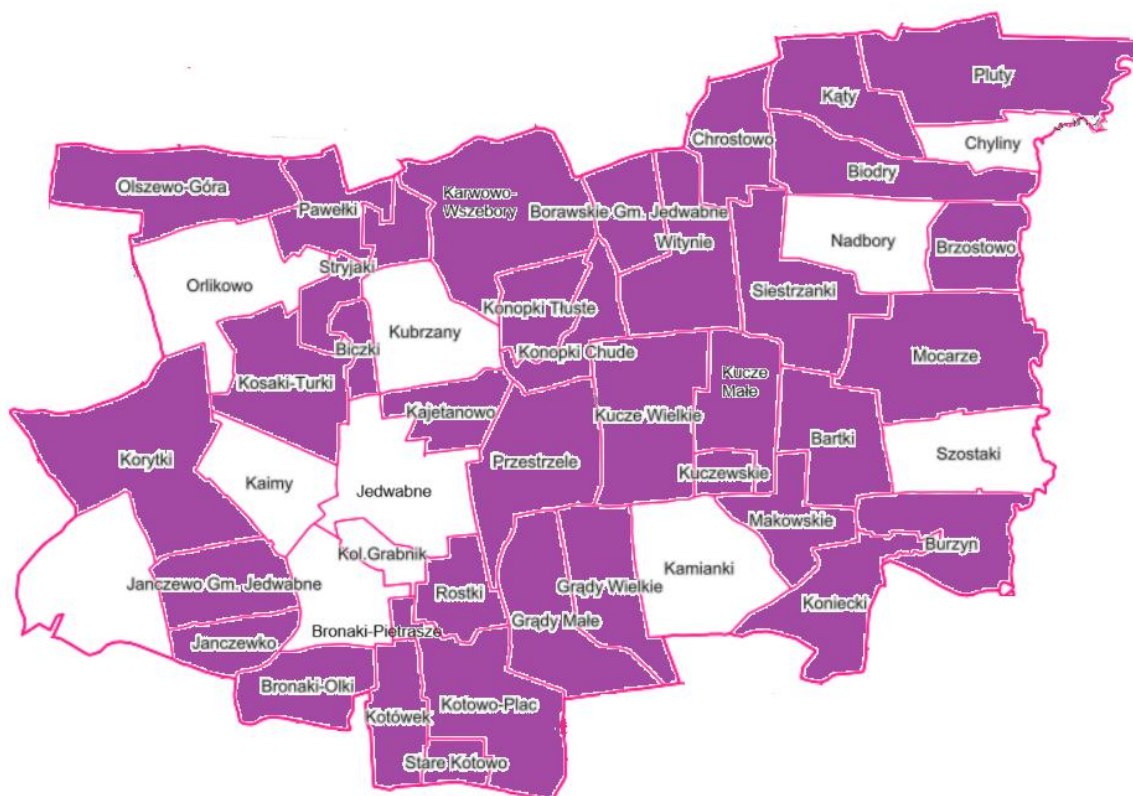
Tabela 29. Wskaźnik związany z ilością azbestu (w kg) w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Lp.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	281 265,31
2	Biczki	214 687,50
3	Biodry	147 415,38
4	Borawskie	237 102,27
5	Bronaki-Olki	196 581,08
6	Bronaki-Pietrasze	62 311,93
7	Brzostowo	269 776,60
8	Burzyn	155 435,06
9	Chrostowo	309 619,05
10	Chyliny	82 991,38
11	Grabnik	b.d.
12	Grądy Małe	361 944,44
13	Grądy Wielkie	196 990,91
14	Janczewko	151 141,79
15	Janczewo	218 791,14
16	Jedwabne	34 002,54
17	Kaimy	134 136,99

Lp.	Miejscowość	Wskaźnik
18	Kajetanowo	307 227,27
19	Kamianki	101 860,47
20	Karwowo-Wszebory	137 236,99
21	Kąty	189 903,61
22	Koniecki	254 052,63
23	Konopki Chude	197 500,00
24	Konopki Tłuste	174 553,57
25	Korytki	170 209,09
26	Kosaki-Turki	216 016,30
27	Kotowo Stare	236 954,55
28	Kotowo-Plac	177 857,14
29	Kotówek	236 524,39
30	Kubrzany	69 014,42
31	Kucze Małe	268 212,33
32	Kucze Wielkie	226 438,02
33	Kuczewskie	270 100,00
34	Makowskie	167 672,41
35	Mocarze	205 165,38
36	Nadbory	134 366,67
37	Olszewo-Góra	165 472,60
38	Orlikowo	123 354,27
39	Pawelki	182 725,61
40	Pieńki Borowe	90 058,82
41	Pluty	270 726,19
42	Przestrzele	203 239,44
43	Rostki	149 825,58
44	Siostrzanki	286 478,57
45	Stryjaki	204 937,50
46	Szostaki	56 870,69
47	Witynie	226 568,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miejski w Jedwabnem

Rysunek 22. Obszary zdegradowane - ilość azbestu (w kg) w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono podsumowanie strefy środowiskowej. Ciemnozielonym kolorem zaznaczono obszary zdegradowane, zaś jasnozielonym obszary zagrożone degradacją.

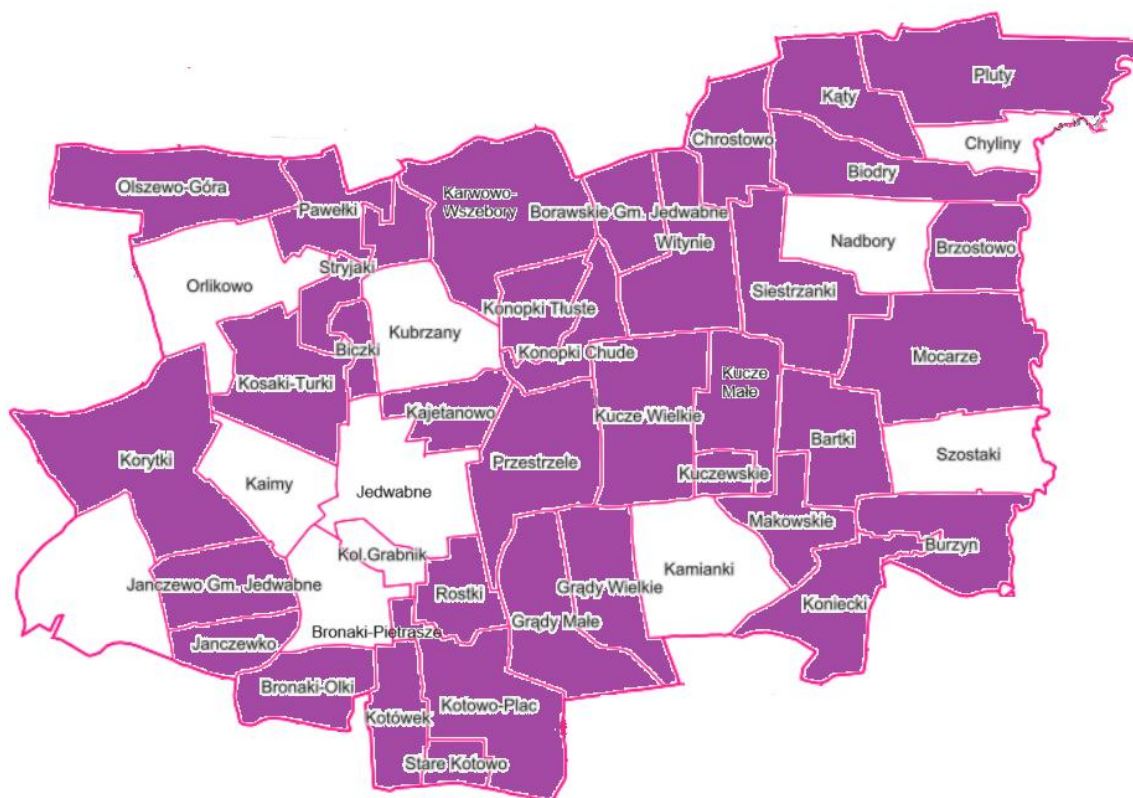
Tabela 30. Obszary zdegradowane – strefa środowiskowa

L.p.	Miejscowość	Ilość azbestu (w kg) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Zanieczyszczenie powietrza
1	Bartki		
2	Biczki		
3	Biodry		
4	Borawskie		
5	Bronaki-Olki		
6	Bronaki-Pietrasze		
7	Brzostowo		
8	Burzyn		
9	Chrostowo		

L.p.	Miejscowość	Ilość azbestu (w kg) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Zanieczyszczenie powietrza
10	Chyliny		
11	Grabnik		
12	Grądy Małe		
13	Grądy Wielkie		
14	Janczewko		
15	Janczewo		
16	Jedwabne		
17	Kaimy		
18	Kajetanowo		
19	Kamianki		
20	Karowo- Wszebory		
21	Kąty		
22	Koniecki		
23	Konopki Chude		
24	Konopki Tłuste		
25	Korytki		
26	Kosaki-Turki		
27	Kotowo Stare		
28	Kotowo-Plac		
29	Kotówek		
30	Kubrzany		
31	Kucze Małe		
32	Kucze Wielkie		
33	Kuczewskie		
34	Makowskie		
35	Mocarze		
36	Nadbory		
37	Olszewo-Góra		
38	Orlikowo		
39	Pawełki		
40	Pieńki Borowe		
41	Pluty		
42	Przestrzele		
43	Rostki		
44	Siestrzanki		
45	Stryjaki		
46	Szostaki		
47	Witynie		

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 23. Obszary zdegradowane – strefa środowiskowa

Źródło: Opracowanie własne

Analizując infrastrukturę techniczną na terenie gminy, by określić obszar zdegradowany, przeanalizowano niedostępność do sieci wodociągowej w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wartość referencyjna dla gminy 4,00, na sytuację kryzysową wskazują dane powyżej tej wartości).

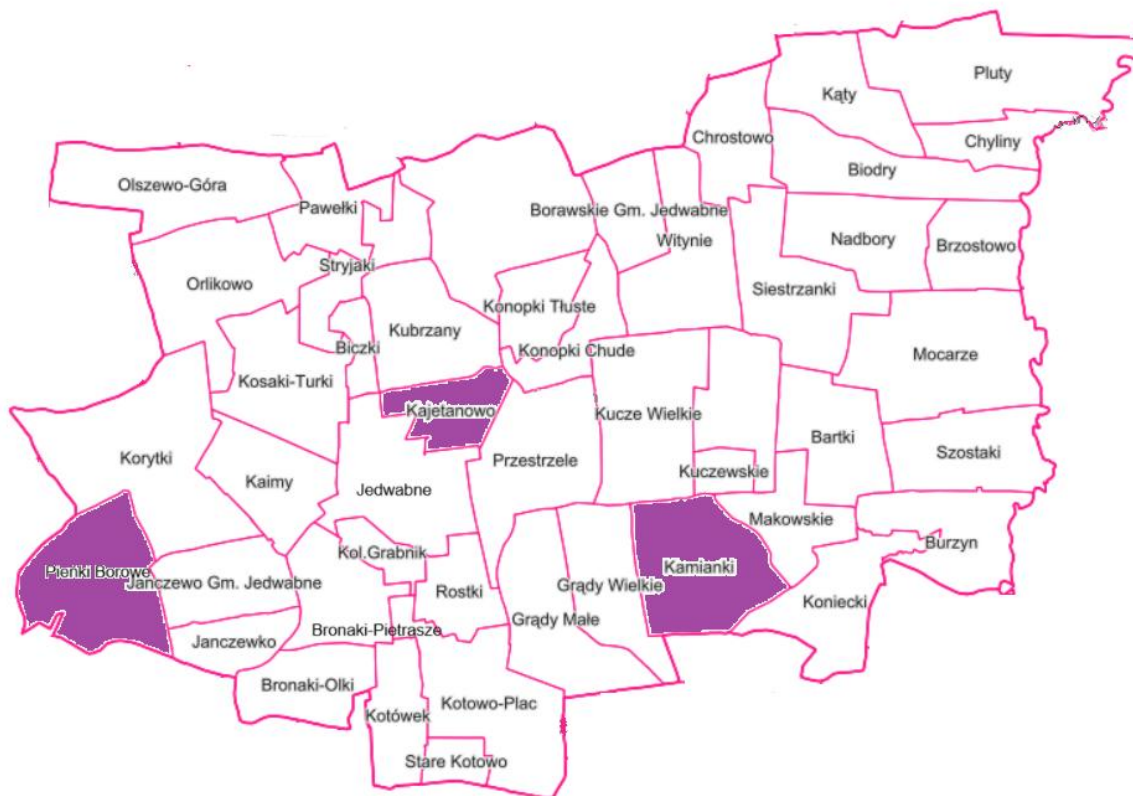
Tabela 31. Wskaźnik związany z niedostępnością do wodociągu w przeliczeniu na 100 mieszkańców

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	0,00
2	Biczki	0,00
3	Biodry	0,00
4	Borawskie	0,00
5	Bronaki-Olki	0,00
6	Bronaki-Pietrasze	0,00
7	Brzostowo	0,00
8	Burzyn	0,00
9	Chrostowo	0,00
10	Chyliny	0,00
11	Grabnik	0,00

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
12	Grądy Małe	0,00
13	Grądy Wielkie	0,00
14	Janczewko	0,00
15	Janczewo	0,00
16	Jedwabne	0,00
17	Kaimy	0,00
18	Kajetanowo	100,00
19	Kamianki	94,19
20	Karwowo- Wszebory	0,00
21	Kąty	0,00
22	Koniecki	0,00
23	Konopki Chude	0,00
24	Konopki Tłuste	0,00
25	Korytki	0,00
26	Kosaki-Turki	0,00
27	Kotowo Stare	0,00
28	Kotowo-Plac	0,00
29	Kotówek	0,00
30	Kubrzany	0,00
31	Kucze Małe	0,00
32	Kucze Wielkie	0,00
33	Kuczewskie	0,00
34	Makowskie	0,00
35	Mocarze	0,00
36	Nadbory	0,00
37	Olszewo-Góra	0,00
38	Orlikowo	0,00
39	Pawełki	0,00
40	Pieńki Borowe	98,04
41	Pluty	0,00
42	Przestrzele	0,00
43	Rostki	0,00
44	Siostrzanki	0,00
45	Stryjaki	0,00
46	Szostaki	0,00
47	Witynie	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miejski w Jedwabnem

Rysunek 24. Obszary zdegradowane - niedostępność do wodociągu w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie Miasta Jedwabne znajduje się 6 budynków komunalnych przy ul. Przestrzelskiej 21 i ul. Przestrzelskiej 25, Placu Jana Pawła II 19, ul. Szkolnej 10, ul. Przytułskiej 3 oraz Poświętnej 3. Ich stan jest zadowalający i słaby w zależności od elementów konstrukcyjnych, w najgorszym stanie jest budynek przy ul. Poświętnej 3. Stan otoczenia tych ulic ma szczególne znaczenie dla prezentacji gminy i jej odbioru przez mieszkańców oraz osoby przyjezdne.

Dodatkowym wskaźnikiem mającym wpływ na strefę techniczną jest występowanie zabytków na 100 mieszkańców (wartość referencyjna dla gminy 0,30, na sytuację wymagającą szczególnej uwagi wskazują dane powyżej tej wartości).

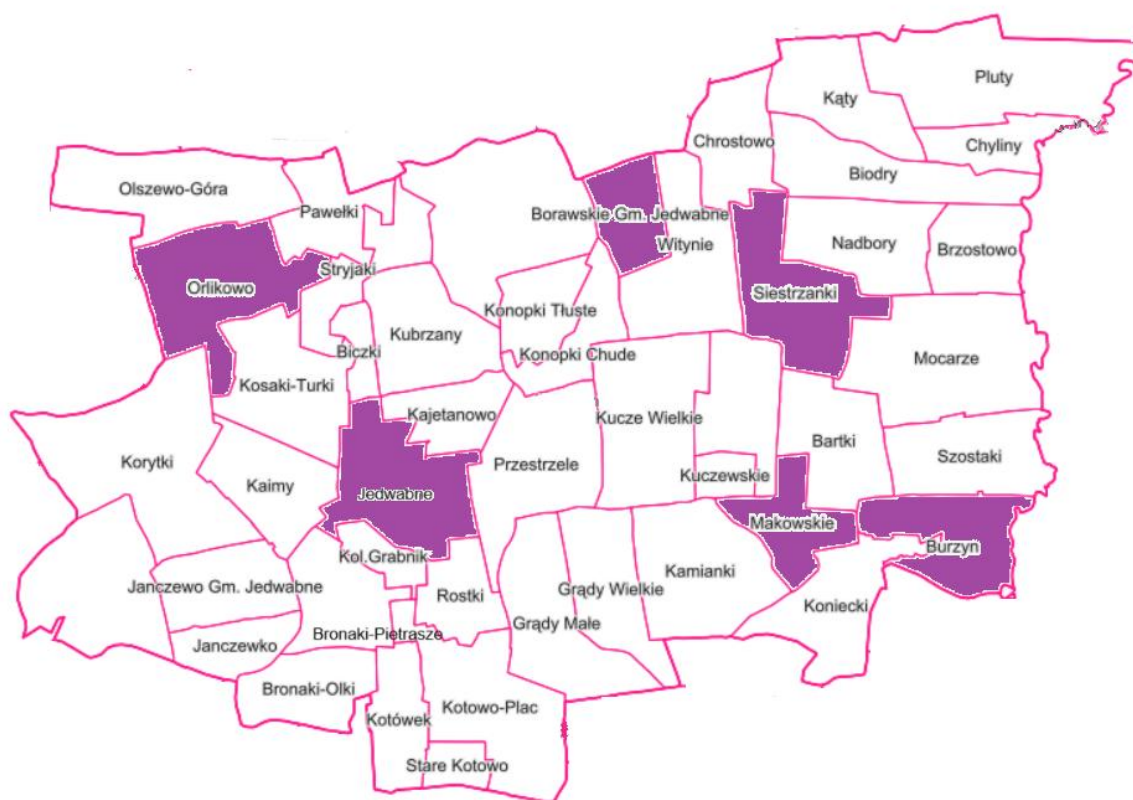
Tabela 32. Wskaźnik występowania zabytków na 100 mieszkańców

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
1	Bartki	0,00
2	Biczki	0,00
3	Biodry	0,00

L.p.	Miejscowość	Wskaźnik
4	Borawskie	2,27
5	Bronaki-Olki	0,00
6	Bronaki-Pietrasze	0,00
7	Brzostowo	0,00
8	Burzyn	1,30
9	Chrostowo	0,00
10	Chyliny	0,00
11	Grabnik	0,00
12	Grądy Małe	0,00
13	Grądy Wielkie	0,00
14	Janczewko	0,00
15	Janczewo	0,00
16	Jedwabne	0,63
17	Kaimy	0,00
18	Kajetanowo	0,00
19	Kamianki	0,00
20	Karwowo- Wszebory	0,00
21	Kąty	0,00
22	Koniecki	0,00
23	Konopki Chude	0,00
24	Konopki Tłuste	0,00
25	Korytki	0,00
26	Kosaki-Turki	0,00
27	Kotowo Stare	0,00
28	Kotowo-Plac	0,00
29	Kotówek	0,00
30	Kubrzany	0,00
31	Kucze Małe	0,00
32	Kucze Wielkie	0,00
33	Kuczewskie	0,00
34	Makowskie	1,15
35	Mocarze	0,00
36	Nadbory	0,00
37	Olszewo-Góra	0,00
38	Orlikowo	0,50
39	Pawełki	0,00
40	Pieńki Borowe	0,00
41	Pluty	0,00
42	Przestrzele	0,00
43	Rostki	0,00
44	Siestrzanki	1,43
45	Stryjaki	0,00
46	Szostaki	0,00
47	Witynie	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony <http://wosoz.pbip.pl>

Rysunek 25. Obszary zdegradowane – występowanie zabytków na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

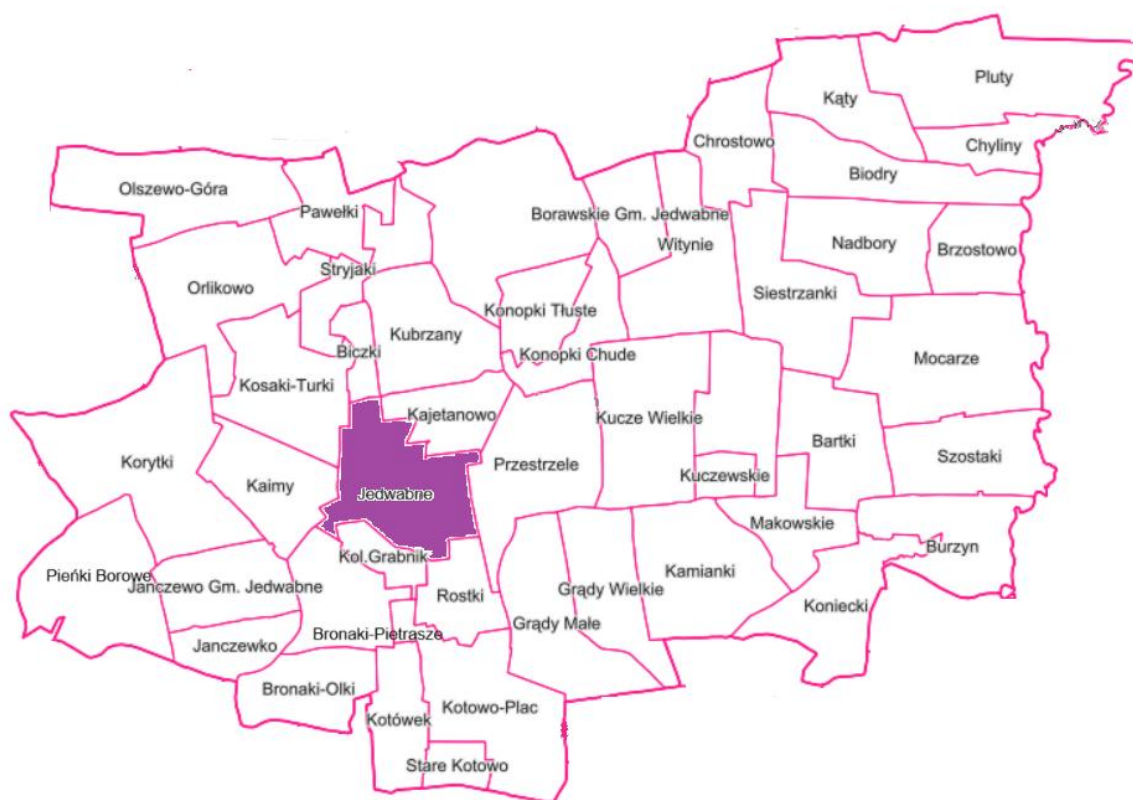
Tabela 33. Obszar zdegradowany – strefa techniczna

L.p.	Miejscowość	Obiekty komunalne wymagające przeprowadzania prac	Niedostępność do wodociągu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Występowanie zabytków na 100 mieszkańców
1	Bartki			
2	Biczki			
3	Biodry			
4	Borawskie			
5	Bronaki-Olki			
6	Bronaki-Pietrasze			
7	Brzostowo			
8	Burzyn			
9	Chrostowo			
10	Chyliny			
11	Grabnik			
12	Grądy Małe			
13	Grądy Wielkie			
14	Janczewko			
15	Janczewo			
16	Jedwabne			
17	Kaimy			
18	Kajetanowo			
19	Kamianki			
20	Karwowo-Wszebory			
21	Kąty			
22	Koniecki			
23	Konopki Chude			
24	Konopki Tłuste			
25	Korytki			
26	Kosaki-Turki			
27	Kotowo Stare			
28	Kotowo-Plac			
29	Kotówek			
30	Kubrzany			

L.p.	Miejscowość	Obiekty komunalne wymagające przeprowadzania prac	Niedostępność do wodociągu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Występowanie zabytków na 100 mieszkańców
31	Kucze Małe			
32	Kucze Wielkie			
33	Kuczewskie			
34	Makowskie			
35	Mocarze			
36	Nadbory			
37	Olszewo-Góra			
38	Orlikowo			
39	Pawelki			
40	Pieńki Borowe			
41	Pluty			
42	Przestrzele			
43	Rostki			
44	Siostrzanki			
45	Stryjaki			
46	Szostaki			
47	Witynie			

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 26. Obszary zdegradowane – strefa techniczna

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli 34 zaprezentowano podsumowanie strefy techniczno – środowiskowej. Do obszarów zdegradowanych zaliczają się miejscowości z trzema polami zaznaczonymi na kolor zielony. Są to następujące miejscowości: Borawskie, Burzyn, Jedwabne, Kajetanowo, Makowskie i Siostrzanki.

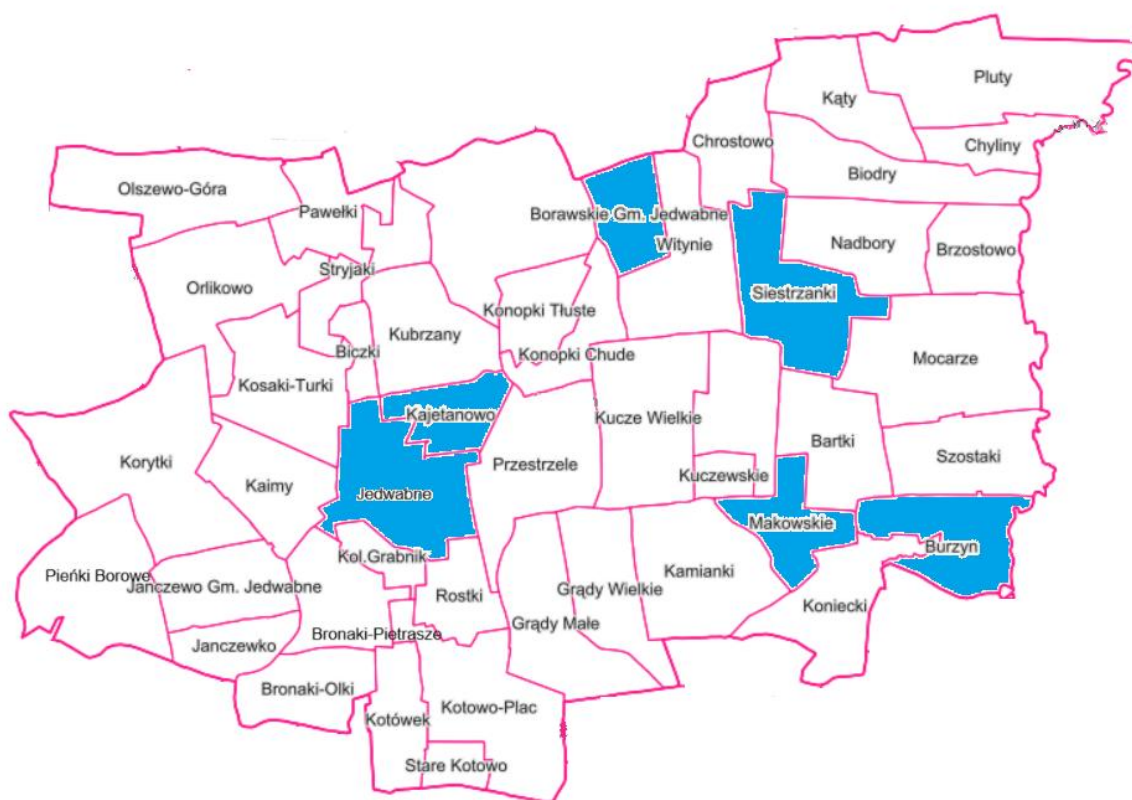
Tabela 34. Obszary zdegradowane w sferze techniczno - środowiskowej

L.p.	Miejscowość	Ilość azbestu (w kg) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Zanieczyszczenie powietrza	Niedostępność wodociągu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Obiekty komunalne wymagające przeprowadzania prac	Występowanie zabytków na 100 mieszkańców
1	Bartki					
2	Biczki					
3	Biodry					
4	Borawskie					
5	Bronaki-Olki					
6	Bronaki-Pietrasze					
7	Brzostowo					
8	Burzyn					
9	Chrostowo					
10	Chyliny					
11	Grabnik					
12	Grądy Małe					
13	Grądy Wielkie					
14	Janczewko					
15	Janczewo					
16	Jedwabne					
17	Kaimy					
18	Kajetanowo					
19	Kamianki					
20	Karwowo-Wszebory					
21	Kąty					
22	Koniecki					
23	Konopki Chude					
24	Konopki Tłuste					
25	Korytki					
26	Kosaki-Turki					

L.p.	Miejscowość	Ilość azbestu (w kg) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Zanieczyszczenie powietrza	Niedostępność wodociągu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Obiekty komunalne wymagające przeprowadzania prac	Występowanie zabytków na 100 mieszkańców
27	Kotowo Stare					
28	Kotowo-Plac					
29	Kotówek					
30	Kubrzany					
31	Kucze Małe					
32	Kucze Wielkie					
33	Kuczewskie					
34	Makowskie					
35	Mocarze					
36	Nadbory					
37	Olszewo-Góra					
38	Orlikowo					
39	Pawelki					
40	Pieńki Borowe					
41	Pluty					
42	Przestrzele					
43	Rostki					
44	Siestrzanki					
45	Stryjaki					
46	Szostaki					
47	Witynie					

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 27. Obszar zdegradowany – strefa techniczno - środowiskowa

Źródło: Opracowanie własne

5. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY JEDWABNE

Zasięg przestrzenny obszarów zdegradowanych został określony zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Delimitacja obszaru zdegradowanego została przeprowadzona na podstawie wyników analizy przyjętych wskaźników, która ujawniła główne problemy i skalę natężenia negatywnych zjawisk na badanych obszarach.

Proces wyznaczenia obszaru wymagającego wsparcia składał się z kilku etapów:

1. wyznaczenie jednostek urbanistycznych, tj. jednostki analityczne (okręgi badawcze) o jednorodnej strukturze i podobnej charakterystyce, dla których możliwe jest pozyskanie danych dotyczących zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych;
2. pozyskanie niezbędnych danych statystycznych oraz przeprowadzenie analizy wskaźnikowej. Następnie na podstawie przyjętej metodyki oraz przyjętych mierników

dokonanie porównania wskaźników w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, techniczno-środowiskowej;

3. wyznaczenie obszaru zdegradowanego, tj. obszaru, dla którego w wyniku analizy zdiagnozowano kryzys z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz zidentyfikowano problemy w pozostałych sferach.

Wyznaczenie, opis oraz analizę problemów na obszarze zdegradowanym przeprowadzono na podstawie zestawienia wiarygodnych i mierzalnych danych pozyskanych przede wszystkim z Urzędu Miejskiego w Jedwabnem. Prezentacja danych statystycznych Gminy Jedwabne ukazała złożoność i wielowymiarowość omawianych zagadnień i zjawisk. Analiza sfer funkcjonowania gminy i jej mieszkańców odsłoniła trudności, z którymi boryka się Gmina Jedwabne. Zidentyfikowane problemy występują w każdej z badanych sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz techniczno-środowiskowej.

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badania ankietowego mającego na celu określenie obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Jedwabne, doprowadziły do wyodrębnienia terenów, które cechują się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów. Obszar ten charakteryzuje się nasileniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej, a ponadto występuje na nim znaczny stopień zdegradowania we wszystkich pozostałych sferach. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy przedstawiono w tabeli 35.

Tabela 35. Obszary zdegradowane w poszczególnych sferach analizy

L.p.	Miejscowość	Wskazane przez mieszkańców*	Strefa społeczna	Strefa gospodarcza	Strefa przestrzenno-funkcjonalna	Strefa techniczno - środowiskowa
1	Bartki					
2	Biczki					
3	Biodry					
4	Borawskie					
5	Bronaki-Olki					
6	Bronaki-Pietrasze					
7	Brzostowo					
8	Burzyn					
9	Chrostowo					
10	Chyliny					
11	Grabnik					
12	Grądy Małe					
13	Grądy Wielkie					
14	Janczewko					
15	Janczewo					
16	Jedwabne					
17	Kaimy					
18	Kajetanowo					
19	Kamianki					
20	Karwowo-Wszebory					
21	Kąty					
22	Koniecki					
23	Konopki Chude					
24	Konopki Tłuste					
25	Korytki					
26	Kosaki-Turki					

L.p.	Miejscowość	Wskazane przez mieszkańców*	Strefa społeczna	Strefa gospodarcza	Strefa przestrzenno-funkcjonalna	Strefa techniczno - środowiskowa
27	Kotowo Stare					
28	Kotowo-Plac					
29	Kotówek					
30	Kubrzany					
31	Kucze Małe					
32	Kucze Wielkie					
33	Kuczewskie					
34	Makowskie					
35	Mocarze					
36	Nadbory					
37	Olszewo-Góra					
38	Orlikowo					
39	Pawełki					
40	Pieńki Borowe					
41	Pluty					
42	Przestrzele					
43	Rostki					
44	Siostrzanki					
45	Stryjaki					
46	Szostaki					
47	Witynie					

*mieszkańcy wskazali także na takie miejscowości jak Kąciki, Lipnik, Nowiny - obecnie nie istnieją te miejscowości

Źródło: Opracowanie własne

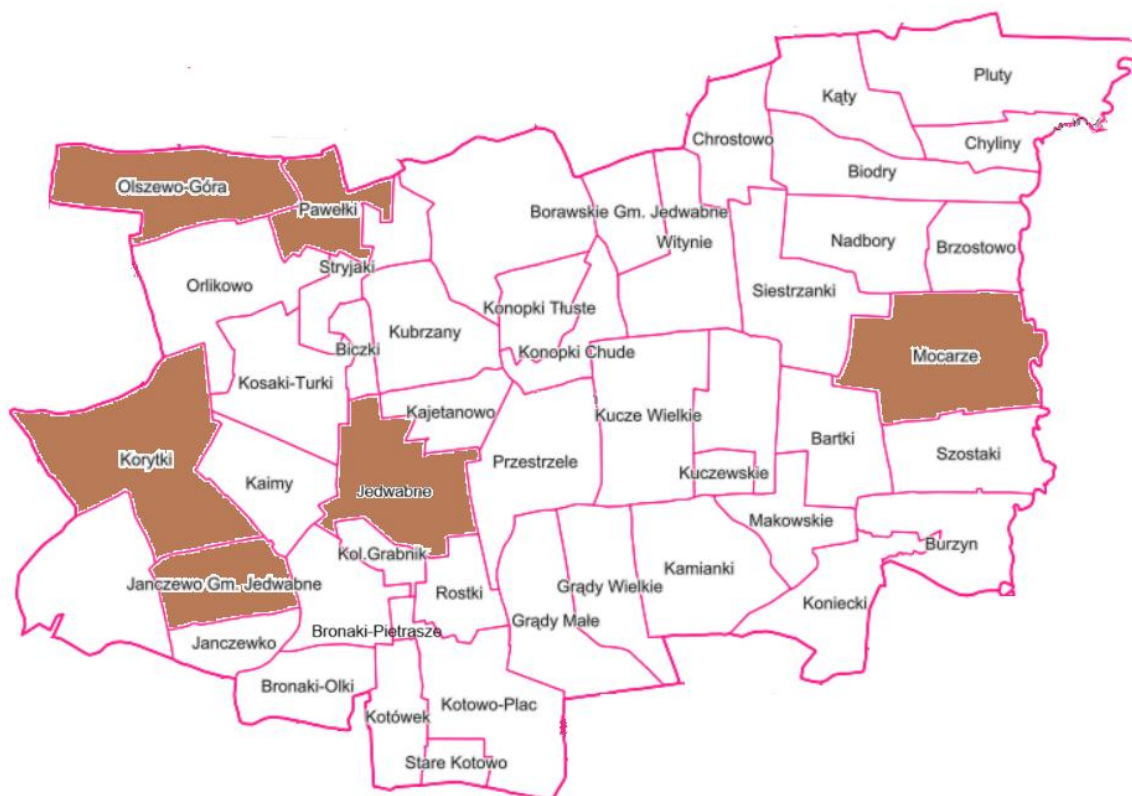
Biorąc pod uwagę opinię mieszkańców oraz analizę terenu gminy w analizowanych strefach określono obszar zdegradowany.

Obszar zdegradowany na terenie Gminy Jedwabne obejmuje następujące miejscowości:

Janczewo, Jedwabne, Korytki, Mocarze, Olszewo – Góra, Pawełki

co zostało zaprezentowane na rysunku 28.

Rysunek 28. Granice obszaru zdegradowanego na obszarze Gminy Jedwabne

Źródło: Opracowanie własne

Następnie, biorąc pod uwagę szczególną koncentrację negatywnych zjawisk i dodatkowo uwzględniając wnioski z konsultacji społecznych oraz istotne znaczenie terenu dla rozwoju gminy, został wyłoniony **obszar rewitalizacji dla Gminy Jedwabne**, obejmujący:

część miejscowości Jedwabne:

**ul. 3 Maja, ul. Cmentarna, ul. Konopnickiej, ul. Kościuszki, ul. Krasickiego,
ul. Łomżyńska, ul. Mickiewicza, ul. Nowa, ul. Ogrodowa, ul. Piękna, ul. Plac 250-lecia,
ul. Plac Jana Pawła II, część ul. Polna, ul. Poświętna, ul. Przestrzelska, część
ul. Przytułska, ul. Raginisa, ul. RembIELińskiego, ul. Sadowa, ul. Spółdzielcza, ul. Stary
Rynek, ul. Szkolna, ul. Wesoła, ul. Wojska Polskiego, ul. Źwirki i Wigury**

Obszar rewitalizacji obejmie teren o powierzchni około 60 ha stanowiący 0,38% całej powierzchni gminy. Na tym terenie zamieszkuje ok. 1460 mieszkańców tj. 28,74% populacji gminy. Obszar rewitalizacji wskazano na mapie stanowiącej załącznik do przedmiotowej Diagnostyki.

Na terenach objętych analizą występują liczne zjawiska kryzysowe w sferach funkcjonalno – przestrzennej, środowiskowej, społecznej i ekonomicznej. W granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji m.in. duży odsetek mieszkańców korzysta z pomocy społecznej, dotyka ich problem ubóstwa, aktywność społeczna nie jest na najwyższym poziomie – frekwencja wyborcza szczególnie w komisji nr 1 była niska i to zarówno w wyborach samorządowych, parlamentarnych, jak i do europarlamentu (obręb obejmuje ulice: Stawiskowska, Przytułska, Wjazd, Stary Rynek, Poświętna, Łomżyńska, Szkolna, M. C. Skłodowskiej, Polna, Cmentarna, Krasickiego, Przestrzelska, Plac Jana Pawła II, Wesoła, Spółdzielcza, Piękna, Źwirki i Wigury). Na terenie miasta niezadawalający jest też stosunek liczby mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Również liczba przestępstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców budzi niepokój. Na terenie miasta brakuje ścieżek rowerowych, co ogranicza możliwości mieszkańców korzystania z rowerów zamiast pojazdów samochodowych. Stan części obiektów komunalnych wymaga przeprowadzania prac. Istnieją więc tu problemy społeczne a obok nich widać niedobory dotyczące infrastruktury. Występowanie zabytków wymaga szczególnych prac, by były one w jak najlepszym stanie i zachowania ich dla przyszłych pokoleń. Stanowią też potencjalne atrakcje przyciągające turystów.

Na obszarze rewitalizacji występują problemy społeczne. Zauważalnym problemem jest ubóstwo, bezrobocie i alkoholizm. Mieszkańcy nie czują się w pełni bezpieczni w okolicy zamieszkania. Dodatkowo ilość i standard mieszkań pozostawia wiele do życzenia.

Do tego stan niektórych zabytków wymaga poprawy, a baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa jest stosunkowo słabo rozwinięta. Część dróg jest w złym stanie. Wszystko to sprawia, iż przy braku szybkiej reakcji na te zjawiska może nastąpić nieodwracalna degradacja istniejącej substancji gminy i wyraźne pogorszenie bytu mieszkańców. Szczególnie, że występują również braki w liczbie połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami.

Na obszarze rewitalizacji brakuje także miejsc, które integrowałyby mieszkańców w różnych grupach wiekowych. Dotyczy to zarówno terenów zamkniętych pod dachem, jak i obszarów na wolnej przestrzeni. Problemem obszaru jest także brak miejsc do spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, jak również pozostałych mieszkańców. Istniejące boiska i place zabaw są niewystarczające. Szczególnie, że niektóre z nich znajdują się w niedostatecznym stanie.

Jakość oraz możliwości spędzania wolnego czasu, jak i dostęp do atrakcyjnych przestrzeni publicznych, stanowi istotny warunek wpływający na atrakcyjność miejscowości oraz jego odbiór przez mieszkańców oraz osoby przyjezdne. Przyjmuje się, iż ważnym czynnikiem wpływającym na ocenę warunków życia mieszkańców nowoczesnych społeczeństw jest dostępność miejsc rekreacji i wypoczynku.

Obszar rewitalizacji został wskazany w sposób obiektywny w oparciu o zróżnicowane narzędzia, metody i techniki badawcze. W celu zdiagnozowania problemów dokonano analizy danych zastanych, przeprowadzono również badania ankietowe wśród potencjalnych odbiorców i beneficjentów Gminnego Programu Rewitalizacji. Wyniki przeprowadzonych badań stanowią uzupełnienie wcześniej przeprowadzonej analizy desk research. Dopełnieniem prowadzonych badań uczyniono analizę wskaźnikową, która pozwoliła zobrazować natężenie i koncentrację zjawisk kryzysowych i wyłonić obszar rewitalizacji.

Na podstawie przeprowadzonych analiz należy stwierdzić, że zasadnym jest prowadzenie działań rewitalizacyjnych na wskazanym obszarze. Diagnoza obszaru stanowiącego o problematycznym charakterze Gminy Jedwabne, pozwoli na dokonanie zmian, które w przyszłości pozwolą ograniczyć bariery rozwojowe gminy.

6. SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

TABELA 1. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW	5
TABELA 2. LICZBA MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH	8
TABELA 3. LICZBA LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY JEDWABNE W LATACH 2018 – 2023	10
TABELA 4. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE GMINY JEDWABNE	11
TABELA 5. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA TERENIE GMINY JEDWABNE W LATACH 2018 – 2023	12
TABELA 6. PODMIOTY GOSPODARCZE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE GMINY JEDWABNE W LATACH 2018 – 2023.....	14
TABELA 7. STAN ZAOPATRZENIA W WODĘ NA TERENIE GMINY JEDWABNE	15
TABELA 8. SIEĆ KANALIZACYJNA.....	16
TABELA 9. GROMADZENIE NIECZYSTOŚCI	17
TABELA 10. WYKAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE GMINY JEDWABNE	18
TABELA 11. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ NA 100 MIESZKAŃCÓW	21
TABELA 12. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA UBÓSTWO NA 100 MIESZKAŃCÓW	23
TABELA 13. LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ NA 100 MIESZKAŃCÓW	25
TABELA 14. FREKWENCJA WYBORCZA W WYBORACH DO EUROPARLAMENTU	27
TABELA 15. FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH W 2024 R. – RADA GMINY	28
TABELA 16. FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH W 2024 R. – BURMISTRZ.....	29
TABELA 17. FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH W 2024 R. – RADA POWIATU	31
TABELA 18. FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH W 2024 R. – SEJMIK WOJEWÓDZTWA	32
TABELA 19. FREKWENCJA W WYBORACH PARLAMENTARNYCH W 2023 R. – SEJM	33
TABELA 20. FREKWENCJA W WYBORACH PARLAMENTARNYCH W 2023 R. – SENAT	34
TABELA 21. STOSUNEK LICZBY MIESZKAŃCÓW W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM DO LICZBY OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	37
TABELA 22. LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW	39
TABELA 23. LICZBA PRZESTĘPSTW NA 1000 MIESZKAŃCÓW.....	41
TABELA 24. PODSUMOWANIE ANALIZY W SFERZE SPOŁECZNEJ	44
TABELA 25. LICZBA ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW NA 1000 MIESZKAŃCÓW	49
TABELA 26. WSKAŹNIK DOSTĘPNOŚCI DO MIEJSC REKREACJI NA 100 MIESZKAŃCÓW	52
TABELA 27. WSKAŹNIK WYSTĘPOWANIA STOWARZYSZEŃ NA 100 MIESZKAŃCÓW	53

TABELA 28. PODSUMOWANIE ANALIZY W SFERZE PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNEJ.....	56
TABELA 29. WSKAŹNIK ZWIĄZANY Z ILOŚCIĄ AZBESTU (W KG) W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW.....	59
TABELA 30. OBSZARY ZDEGRADOWANE – STREFA ŚRODOWISKOWA	61
TABELA 31. WSKAŹNIK ZWIĄZANY Z NIEDOSTĘPNOŚCIĄ DO WODOCIĄGU W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW	63
TABELA 32. WSKAŹNIK WYSTĘPOWANIE ZABYTEKÓW NA 100 MIESZKAŃCÓW	65
TABELA 33. OBSZAR ZDEGRADOWANY – STREFA TECHNICZNA.....	68
TABELA 34. OBSZARY ZDEGRADOWANE W SFERZE TECHNICZNO - ŚRODOWISKOWEJ.....	71
TABELA 35. OBSZARY ZDEGRADOWANE W POSZCZEGÓLNYCH SFERACH ANALIZY.....	75
WYKRES 1. LICZBA LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY JEDWABNE Z UWZGLĘDNIENIEM PŁCI	10
WYKRES 2. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA TERENIE GMINY JEDWABNE W LATACH 2018 – 2023	13
WYKRES 3. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA TERENIE GMINY JEDWABNE W LATACH 2018 – 2023.....	15
WYKRES 4. PROBLEMY SPOŁECZNE W MIEJSCOWOŚCIACH WSKAZANYCH DO REWITALIZACJI	20
WYKRES 5. PROBLEMY GOSPODARCZE NA TERENIE GMINY JEDWABNE	48
WYKRES 6. PROBLEMY CHARAKTERYZUJĄCE SFERĘ PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNĄ	51
RYSUNEK 1. POŁOŻENIE GMINY JEDWABNE NA TLE POWIATU ŁOMŻYŃSKIEGO.....	7
RYSUNEK 2. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY JEDWABNE.....	9
RYSUNEK 3. OBSZARY ZDEGRADOWANE - LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ NA 100 MIESZKAŃCÓW	22
RYSUNEK 4. OBSZARY ZDEGRADOWANE - LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA NA 100 MIESZKAŃCÓW.....	24
RYSUNEK 5. OBSZARY ZDEGRADOWANE - LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI NA 100 MIESZKAŃCÓW	26
RYSUNEK 6. OBSZARY ZDEGRADOWANE - FREKWENCJA WYBORCZA W WYBORACH DO EUROPARLAMENTU, 2024 R.	28
RYSUNEK 7. OBSZARY ZDEGRADOWANE - FREKWENCJA W WYBORACH DO RADY GMINY W 2024 R.	29
RYSUNEK 8. OBSZARY ZDEGRADOWANE - FREKWENCJA W WYBORACH NA BURMISTRZA W 2024 R.	30
RYSUNEK 9. OBSZARY ZDEGRADOWANE - FREKWENCJA W WYBORACH DO RADY POWIATU W 2024 R.....	31

RYSUNEK 10. OBSZARY ZDEGRADOWANE - FREKWENCJA W WYBORACH DO SEJMIKU WOJEWÓDZTWA W 2024 R.	32
RYSUNEK 11. OBSZARY ZDEGRADOWANE - FREKWENCJA W WYBORACH PARLAMENTARNYCH W 2023 R. – SEJM.....	34
RYSUNEK 12. OBSZARY ZDEGRADOWANE - FREKWENCJA W WYBORACH PARLAMENTARNYCH W 2023 R. – SENAT.....	35
RYSUNEK 13. OBSZARY ZDEGRADOWANE – PODSUMOWANIE UDZIAŁU W WYBORACH.....	36
RYSUNEK 14. OBSZARY ZDEGRADOWANE - STOSUNEK LICZBY MIESZKAŃCÓW W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM DO LICZBY OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM.....	38
RYSUNEK 15. OBSZARY ZDEGRADOWANE - LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW.....	40
RYSUNEK 16. OBSZARY ZDEGRADOWANE - LICZBA PRZESTĘPSTW NA 1000 MIESZKAŃCÓW	43
RYSUNEK 17. OBSZARY ZDEGRADOWANE W SFERZE SPOŁECZNEJ.....	47
RYSUNEK 18. OBSZARY ZDEGRADOWANE - LICZBA ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW NA 1 000 MIESZKAŃCÓW.....	50
RYSUNEK 19. OBSZARY ZDEGRADOWANE – DOSTĘPNOŚĆ MIEJSC REKREACJI NA 100 MIESZKAŃCÓW.....	53
RYSUNEK 20. OBSZARY ZDEGRADOWANE – LICZBA STOWARZYSZEŃ NA 100 MIESZKAŃCÓW	55
RYSUNEK 21. OBSZARY ZDEGRADOWANE – STREFA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA.....	58
RYSUNEK 22. OBSZARY ZDEGRADOWANE - ILOŚĆ AZBESTU (W KG) W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW.....	61
RYSUNEK 23. OBSZARY ZDEGRADOWANE – STREFA ŚRODOWISKOWA	63
RYSUNEK 24. OBSZARY ZDEGRADOWANE NIEDOSTĘPNOŚĆ DO WODOCIĄGU W PRZELICZENIU NA 100 MIESZKAŃCÓW.....	65
RYSUNEK 25. OBSZARY ZDEGRADOWANE – WYSTĘPOWANIE ZABYTKÓW NA 100 MIESZKAŃCÓW.....	67
RYSUNEK 26. OBSZARY ZDEGRADOWANE – STREFA TECHNICZNA.....	70
RYSUNEK 27. OBSZAR ZDEGRADOWANY – STREFA TECHNICZNO - ŚRODOWISKOWA.....	73
RYSUNEK 28. GRANICE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO NA OBSZARZE GMINY JEDWABNE	77